

۱. ابیات زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«آب جیحون از نشاط روی دوست

ای بخارا شاد باش و دیر زی

خنگ ما را تا میان آید همی

میر زی تو شادمان آید همی»

۱ این وطن مصر و عراق و شام نیست

۲ هوای کوی تو از سر نمی‌رود بیرون

۳ سعیدیا حب وطن گرچه حدیثی است درست

۴ در بحر، هر که ساخت وطن چون حباب، اسیر!

این وطن جایی است کاو را نام نیست

غریب را دل سرگشته با وطن باشد

نتوان مرد به سختی که من اینجا زادم

دردسر خرابهٔ ساحل چه می‌کند

۲. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱ مرنجان دلم را که این مرغ وحشی

۲ از گوشهٔ بامت سر پرواز ندارم

۳ چو وحشی مرغ از قید قفس جست

۴ دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند

ز بامی که برخاست مشکل نشیند

ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد

دگر نتوان به دستان پای او بست

از گوشهٔ بامی که پریدیم پریدیم

۳. مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است

۱ گریه‌ها در پرده دارد عیش‌های بی‌گمان

۲ نمی‌گردد دل آگاه شاد از عشرت دنیا

۳ گل چو بر نالهٔ مرغان چمن خنده زند

۴ خنده بر بخت زخم یا به وفاداری دوست

آماده باش گریهٔ تلخ گلاب را،

خندهٔ بی‌اختیار برق، باران آورد

در این ماتم‌سرا یا طفل یا دیوانه می‌خندد

چه کند بلبل شب‌خیز که سودا نکند

گریه بر خویش کنم یا به گرفتاری دل

۴. بیت زیر با همهٔ ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به‌جز:

«عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده

۱ در دو عالم مقصد و مقصود جان عاشقان

۲ دوست را هر دو جهان گرچه هوادارند و من

۳ بی‌دوست من از باغ ارم یاد نیارم

۴ بهشتم همی عرضه کرد و مرا

به‌جز از عشق تو باقی همه فانی دانست،

نیست جز خاک درت چون می‌توان زان در گذشت

دوست‌تر می‌دارم از هر دو جهان یک موی دوست

ور جنت فردوس بود کار ندارم

حقیقت که دوزخ جز آن چه نبود

۵. کدام بیت فاقد مفهوم بیت زیر است؟

«صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید

۱ از صبر تلخ چارهٔ من می‌کند طیب

۲ مکن ز بستگی کار شکوه چون خامان

۳ گرچه رنجوری صبوری کن که در دار فنا

۴ صبوری ورز اگر خواهی که کام دل به دست آری

دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش»

بیچاره‌ام چه چاره ز بیچارگی مرا

که صبر غنچه گره را گره‌گشا کرده است

هر چه آید بر سر فرزند آدم بگذرد

سرانجام همه کارت بود از صبر پابرجا

۶. کدام بیت «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

«پیش کمان ابرویش لابه همی‌کنم ولی

۱ گوش اگر گوش تو و ناله اگر نالهٔ ماست

۲ دی‌گله‌ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس

۳ هر گل نو ز گل‌رخ یاد همی‌کند ولی

۴ قصهٔ حسنت شبی می‌گفت از هر در کمال

گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند،

آنچه البته به جایی نرسد فریاد است

گفت که این سیاه کج گوش به من نمی‌کند

گوش سخن‌شنو کجا دیدهٔ اعتبار کو

مه فرود آمد به بام و گوش بر روزن نهاد

۷. همه ابیات دارای مضامین مشترک اند؛ به جز

۱ در طبع جهان اگر وفایی بودی	۱ نوبت به تو خود نیامدی از دگران
۲ آنچه دیدی بر قرار خود نماند	۲ وین چه بینی هم نماند برقرار
۳ گذر جوی و چندین جهان را مجوی	۳ گلش زهر دارد به خیره میجوی
۴ خاکساران جهان را به حقارت منگر	۴ تو چه دانی که در این گرد سواری باشد

۸. مفهوم کلی همه ابیات، با یکدیگر تناسب دارد، به جز:

۱ گفتم که کی ببخشی بر جان ناتوانم	۱ گفت آن زمان که نبود جان در میانه حایل
۲ نبندی زان میان طرفی کمروار	۲ اگر خود را بینی در میانه
۳ مگر تو روی بیوشی و فتنه باز نشانی	۳ که من قرار ندارم که دیده از تو بیوشم
۴ بیا و هستی حافظ ز پیش او بردار	۴ که با وجود تو کس نشنود ز من که منم

۹. مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش»

۱ از مردم کم ظرف نباید سفر بحر	۱ پیداست حبابی چه نفس داشته باشد
۲ شده است موج به بحر از شکستگی غالب	۲ شکسته باش چو خواهی تو را ظفر بخشند
۳ ز نقش، باد به دست است موج دریا را	۳ صدف ز ساده دلی مخزن گهر باشد
۴ گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ	۴ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

۱۰. مضمون کدام دو بیت با یکدیگر تناسب ندارد؟

۱ ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست
مطربان رفتند و صوفی در سماع	۱ آنچه آغاز ندارد نپذیرد انجام
عشق را آغاز هست انجام نیست
۲ چون شانه باش تخته مشق هزار زخم
گر همی لعل بایدت کان کن	۲ گر ره در آن دو زلف پریشان آرزوست
ور همی عشق بایدت جان کن
۳ گر تو را هست شکیب از من و امکان فراغ
تو کجا نالی از این خار که در پای من است	۳ به وصلت که مرا طاق هجران تو نیست
یا چه غم داری از این درد که در جان تو نیست
۴ مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد
دلی که عاشق و صابر بود مگر سنگ است	۴ کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی
ز عشق تا به صبوری هزار فرسنگ است

۱۱. بیت زیر با همه ابیات تقابل مفهومی دارد؛ به جز:

«مرغ دل تا هوا گرفت و مرید باز با آشیان نمی افتد»

۱ چه بال و پر گشاید در دل چون چشم مور من؟	۱ پری زادی که باشد چون قفس ملک سلیمانش
۲ ای که مرا باز داری از سر کویش	۲ ترک چمن کار عندلیب نباشد
۳ دلی که در قفس سینه طوف کعبه کند	۳ چو مرغ قبله نما در غم رهایی نیست
۴ گویند مرا برو از این کوی	۴ دل گم کردم کجا روم باز

۱۲. مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

۱ هیچ چیزی نیست ز آهن سخت تر	۱ هم بنا بر آب دارد درنگر (فناپذیری)
۲ کامجویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست	۲ بر زمستان صبر باید، طالب نوروز را (تحمل سختی)
۳ دام عقل است آن که چشمش می برد بهر شکار	۳ چشم دام عشق از سیمرغ و از عنقا پر است (مذمت دنیاطلبی)
۴ پسته ها را لعل میگونگت گریبان چاک کرد	۴ تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادامها (برتری جمال معشوق)

۱۳. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱	مکن تا توانی دل خلق ریش
۲	چنین است گردنده کار جهان
۳	نگه کن در همه روزی به فردات
۴	مینداز سنگ گران از برت
- وگر می کنی می کنی بیخ خویش
که ماتم کند سور را در زمان
مکن بد تا نبینی بد مکافات
که چون باز گردد فند بر سرت

۱۴. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱	جوانی شمع ره کردم که جویم زندگانی را
۲	سالها با بار پیری خم شدم در جست و جویش
۳	کسی کز بار پیری حلقه شد قدّ چو شمشادش
۴	خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده
- نجستم زندگانی را و گم کردم جوانی را
تا به چاه گور هم رفتم نشد پیدا جوانی
سراپا چشم گردیده است و می جوید جوانی را
که اندر خاک می جویند ایام جوانی را

۱۵. با توجه به عبارت «مرد اگر چه در صورت، قبحی داشت، به جمال محاسن خصال هر چه آراسته تر بود، نقش از روی کار باز خواند، با خود گفت: خسرو در این پرگار عیب نقاش کرده است و ندانسته که رشته گران فطرت را در کارگاه تکوین بر تلوین، یک سر سوزن خطا نباشد، او را با سررشته راستی افکنم تا منتبه شود.» مرد، فاقد کدام ویژگی بود؟

۱	نیک خوئی	۲	نیک منطری
۳	نیک اندیشی	۴	تیزهوشی

۱۶. مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

۱	هزار جهد بکردم که سرّ عشق بیوشم
۲	ای سوخته سوخته سوختنی
۳	در سوخته پنهان نتوان داشتن آتش
۴	گر عشق من از پرده عیان شد عجبی نیست
- نبود بر سر آتش میسرم که نجوشم
عشق آمدنی بود نه آموختنی
ما هیچ نگفتیم و حکایت به در افتاد
پوشیدن این آتش سوزنده محال است

۱۷. مفهوم بیت: «بند سکوت هیچ که از لب بی هنر مجوی / قابل مَهر کی شود شیشه که بی شراب شد» کدام است؟

۱	نادان جز سکوت، راهی ندارد.
۲	خاموشی، نشان دانایی است.
۳	نادان، نمی تواند حرف حق را بپذیرد.
۴	خاموشی و سکوت جاهلان، دلیل انکار حق است.

۱۸. بیت زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- عجب نیست از گل که خندد به سروی
۱	چون بوی گل ردای سیاحت فکن به دوش
۲	چون سبزه، پاشکسته این باغ دلکشیم
۳	چون غنچه، عاشقان، همه در خون نشسته اند
۴	ما بی دلان به باغ جهان همچو برگ گل
- که در این چمن پای در گل نشیند
چون سبزه، پاشکسته یک بوستان مباش
چندان نشسته ایم که فصل خزان رسد
بنگر که بی تو تنگ دلان چون نشسته اند
پهلوی یکدگر همه در خون نشسته ایم

۱۹. کدام بیت «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

- «چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود»
۱	آن چه دی کاشته ای می کنی امروز درو
۲	آن که کردار بد روا بیند
۳	انگشت مکن رنجه به در کوفتن کس
۴	جفاهای تو نزد من مکافاتش به جا باشد
- دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید،
طمع خوشه گندم مکن از دانه جو
خود ز کردار خود جزا بیند
تا کس نکند رنجه به در کوفتن مشت
ولیکن آن کند هر کس که از اصلش سزا باشد

۲۰. کدام بیت «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

«نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن

شیوه‌های چشم جادوی توام آمد به یاد»

- ۱ سوسن و گل آسمانی مجلسی آراستند
- ۲ بود لرزان شعله شمعی در آغوش نسیم
- ۳ در چمن پروانه‌ای آمد ولی ننشسته رفت
- ۴ شهر پرهنگامه از دیوانه‌ای دیدم رهی

- ۱ روی و موی مجلس آرای توام آمد به یاد
- ۲ لرزش زلف سمن‌سای توام آمد به یاد
- ۳ با حریفان قهر بی‌جای توام آمد به یاد
- ۴ از تو و دیوانگی‌های توام آمد به یاد

۲۱. مفهوم عبارات زیر از کدام بیت، دریافت نمی‌شود؟

«بوزرجمهر گفت: همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.»

- ۱ روشنی عقل به جان داده‌ای
- ۲ اهل خرد گرچه در این ره بسند
- ۳ سفره حکمت نه به یک‌جا نهند
- ۴ عقل در این ره همه‌دانی ندید

- ۱ چاشنی دل به زبان داده‌ای
- ۲ در همه چیزی نه به تنها رسند
- ۳ تحفه دانش نه به یک تن دهند
- ۴ او همه‌دان است که عقل آفرید

۲۲. عبارات زیر، با کدام بیت قربانیت مفهومی دارد؟

گفت: «ای که توانگران را ثنا گفتمی و بر درویشان جفا روا داشتی، بدان که با خمر خارست و بر سر گنج مارست.»

- ۱ تا گل روی تو دیدم همه گل‌ها، خارند
- ۲ هر که در یابد نشاط باده تلخ فنا
- ۳ غافل ز حال گوشه‌نشینان کجا شود؟
- ۴ تا نگرده خانه زنبور دل از زخم نیش

- ۱ تا تو را یار گرفتم همه خلق اغیارند
- ۲ بوسه بر لب‌های خنجر چون لب میگون دهد
- ۳ آن کس که آب و دانه به مرغ قفس دهد
- ۴ نیست ممکن در گلستان جهان نوشت دهند

۲۳. کدام بیت با بیت زیر، قربانیت مفهومی دارد؟

«من نمی‌گویم زبان کن یا به فکر سود باش

ای ز فرصت بی‌خبر در هر چه هستی زود باش»

- ۱ فرصت شمار صحبت کز این دو روزه منزل
- ۲ سعیدیا دی رفت و فردا همچنان معلوم نیست
- ۳ از کران تا به کران لشکر ظلم است ولی
- ۴ ز خود بهتری جوی و فرصت شمار

- ۱ چون بگذریم دیگر نتوان به هم رسیدن
- ۲ در میان این و آن فرصت شمار امروز را
- ۳ از ازل تا به ابد فرصت درویشان است
- ۴ که با چون خودی گم کنی روزگار

۲۴. مفهوم کدام بیت، با بیت زیر یکسان است؟

«اگر تیغ برکشد که محبان همی زنم اول کسی که لاف محبت زند منم»

- ۱ موسی از زلزله طور چه پروا دارد
- ۲ لاف عشق و گله از یار زهی لاف خلاف
- ۳ طمع مدار که دوری گزینم از رخ خوب
- ۴ کشته تیغ ملامت به رضا نتوان شد

- ۱ سنگ طفلان چه کند با سر دیوانه عشق
- ۲ عشق‌بازان چنین مستحق هجراند
- ۳ که نیست شرط محبت جدایی از محبوب
- ۴ حذر از ضربت شمشیر قضا نتوان کرد

۲۵. مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«دانه باشی مرغکانت برچنند غنچه باشی کودکانت بر کنند»

- ۱ جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباش
- ۲ در سر زینت خود آرا می‌رود آخر سرش
- ۳ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست
- ۴ فریاد مرغکان سحر خیز این بود

- ۱ روح اگر از تن هوا گیرد بخاری گو مباش
- ۲ حلقه فتراک طاووس است از بال و پرش
- ۳ چرا به دانه انسانیت این گمان باشد
- ۴ کای خوبانک جان تو و جان صبحگاه

۲۶. مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«اشک سحر زدايد از لوح دل سیاھی خرم کند چمن را باران صبحگاهی»

۱ از هوای تر شود آيينه ما بی غبار	۲ از هوای تر شود آيينه ما بی غبار
۳ اشکش ز دل غبار کدورت نمی‌برد	۴ اشکش ز دل غبار کدورت نمی‌برد
۵ گریه دائم سیاھی را نبرد از بخت من	۶ گریه دائم سیاھی را نبرد از بخت من
۷ چون عقد گوهری که شود پاره رشته‌اش	۸ چون عقد گوهری که شود پاره رشته‌اش

۲۷. مفهوم کدام بیت با بیت زیر، تناسب دارد؟

«گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد

اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»

۱ سهل باشد طور اگر از یک‌دگر پاشیده است	۲ سهل باشد طور اگر از یک‌دگر پاشیده است
۳ محو شد چون شبنم گل در فروغ آفتاب	۴ محو شد چون شبنم گل در فروغ آفتاب
۵ هر دو عالم خاک شد تا عشق سر پایین فکند	۶ هر دو عالم خاک شد تا عشق سر پایین فکند
۷ ریخت دریا در گریبان قطره کم ظرف را	۸ ریخت دریا در گریبان قطره کم ظرف را

۲۸. کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

الف - گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم

ب - من از این جا به ملامت نروم

که من اینجا به امیدی گروم

ج - بلبل همه شب در غم گل بر سر خار است

گو گل مطلب هر که سر خار ندارد

د - بر سرم هر چه رود خاک رهم گو می‌رو

نیستم باد که از کوی تو بر خیزم زود

۱ الف - ج	۲ الف - د	۳ ب - د	۴ ج - د

۲۹. مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱ جان و دل و تن حجاب ره بود و کنون

تن دل شد دل جان شد و جان جانان گشت

۲ در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

من خودم به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود

۳ از پیش من آن شوخ چو تعجیل کنان رفت

دل نعره بر آورد که جان رفت و روان رفت

۴ حال عجبی روز وداعش دارم

من از سرجان و از ز من می‌گذرد

۳۰. مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

الف: به مصاف سرکشان در چو تو تیغ‌زن نخیزد

به سریر خسروان برچو تو تاجور نیاید

ب: سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای

شعله را زود نشانند به خاکستر خویش

ج: مرد سرکش ز هنرها عاری است

پشت خم خاصیت پرباری است

د: هر که تیغ ستم کشد بیرون

فلکش هم بدان بریزد خون

۱ «ب» و «د»	۲ «الف» و «ب»	۳ «الف» و «د»	۴ «ب» و «ج»

۳۱. مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد

اول بلا به مرغ بلند آشیان رسد»

۱ کار عالم سست‌بنیاد آمده است

آسمان را پیشه بیداد آمده است

۲ ز تندباد شکسته شود درخت بلند

ز هیچ باد نیابد گزند پست‌گیاه

۳ در حقیقت شیشه پرعقرب است این آسمان

نیست ممکن کز گزند او سلامت بگذری

۴ از کمین چرخ آگه باش کاین زورین کمان

شست ناگه می‌گشاید تیر غافل می‌زند

۳۲. بیت زیر، با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

«صد جوی آب بسته‌ام از دیده بر کنار

- ۱ در پای دم به دم گهر از دیده بارمت
- ۲ ابری شدم ز شوق که اشکی بیارمت
- ۳ تا چون مژه نهال تفرّج بکارمت
- ۴ تخم محبت است که در دل بکارمت

- ۱ بارم ده از کرم سوی خود تا به سوز دل
- ۲ تا شویمت از آن گل عارض غبار راه
- ۳ از جویبار چشم ترم سایه وامگیر
- ۴ می‌گیریم و مرادم از این سیل اشکبار

۳۳. عبارات زیر، با همه ابیات قرابت مفهومی دارد؛ به جز:

«نظر نکنی در بستان که بیدمشک است و چوب خشک؟ همچنین در زمرة توانگران شاکر اند و کفور و در حلقه درویشان صابر اند و ضجور»

- ۱ پرده ادبار باشد سر به سر اقبالها
- ۲ دائم خمار با می و خار است با رطب
- ۳ زشت و زیبا و گل و خار نمی‌دانم چیست
- ۴ ز عدل اوست که خار زمانه با خرماست

- ۱ نوش این محنت‌سرا را نیش‌ها در چاشنی است
- ۲ با وی رقیب هم‌ره و آری چنین بود
- ۳ نیست در آینه حیرت من نقش دویی
- ۴ ز قدر اوست که تار سپهر با پود است

۳۴. مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱ که با شکر دهنان خوش بود سؤال و جواب
- ۲ مراد خویش دگر باره من نخواهم خواست
- ۳ اسیر حکم توام گر تنم بخواهی خست
- ۴ چاره ما هیچ نیست جز سپر انداختن

- ۱ دعوات گفتم و دشنام اگر دهی سهل است
- ۲ اگر مراد تو ای دوست بی‌مرادی ماست
- ۳ مطیع امر توام گر دلم بخواهی سوخت
- ۴ گر تو به شمشیر و تیر حمله بیاری رواست

۳۵. بیت زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

ظلمات است بترس از خطر گمراهی

«ترک این مرحله بی‌همرهی خضر مکن

- ۱ تو را ز نقش قدم راهبر شود پیدا
- ۲ گره شد رشته عمرم ز بس بر خویش پیچیدم
- ۳ چه از پای طلب آید چه از دست دعا خیزد
- ۴ که پیش روی خود از رهنما سپر دارد

- ۱ اگر به صدق قدم در طریق عشق نهی
- ۲ به من هم چون خضر دادند عمر جاودان اما
- ۳ اگر قسمت نگیرد دست ما گم کرده‌راهان را
- ۴ خطر ز راه‌زنان کمتر است پیرو را

۳۶. بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

که من به خویش نمودم صد اهتمام و نشد،

«به کوی عشق منه بی دلیل راه قدم

- ۱ خون چکید از شاخ گل، باد بهاران را چه شد
- ۲ روشن است این که خضر بهره سرابی دارد
- ۳ شرمنده رهروی که عمل بر مجاز کرد
- ۴ ظلمات است بترس از خطر گمراهی

- ۱ آب حیوان تیره‌گون شد خضر فرخ‌پی کجاست
- ۲ آب حیوان اگر این است که دارد لب دوست
- ۳ فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید
- ۴ طی این مرحله بی‌همرهی خضر مکن

۳۷. کدام بیت، فاقد مفهوم بیت زیر است؟

که دشنام از لب شیرین به جای آفرین باشد،

«حدیثش دوست می‌دارم اگر خود هست نفرینم

- ۱ داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ ورد
- ۲ همچنان‌ش در میان جان شیرین منزل است
- ۳ زانک دشنام که محبوب دهد عین دعاست
- ۴ هرچ از آن تلخ ترم گر تو بگویی شکر است

- ۱ طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد
- ۲ گر به صد منزل فراق افتد میان ما و دوست
- ۳ تلخ از آن منطق شیرین چو شکر نوش کنم
- ۴ من خود از عشق لب‌ت فهم سخن می‌کنم

۳۸. مفاهیم «محبت پایدار، کمال مطلوب، فاش شدن راز، بی توجهی معشوق، علاج واقعه قبل از وقوع» به ترتیب، در کدام ابیات، نهفته شده است؟

الف) سرم برفت و زمانی به سر نرفت این کار	دلم گرفت و نبودت غم گرفتاری
ب) ز پرده ناله حافظ برون کی افتادی	اگر نه همدم مرغان صبح خوان بودی
ج) شکر خدا که هرچه طلب کردم از خدا	بر منتهای همت خود کامران شدم
د) در ازل بست دلم با سر زلفت پیوند	تا ابد سر نکشد و ز سر پیمان نرود
ه) چو گرگ خبیث آمدت در کمند	بکش ور نه دل بر کن از گوسفند
- ۱) د - ج - ب - الف - ه
۲) د - ب - ج - الف - ه
۳) د - ج - ب - ه - الف
۴) ج - د - ب - الف - ه

۳۹. کدام بیت، مفهومی نظیر بیت زیر در ذهن ایجاد می کند؟

- «دل بپرداز ز هر نقش که در عالم هست
بعد از آن آینه پیش نظر یار بیار»
۱) صبا خاک وجود ما بدان عالی جناب انداز	بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم
۲) آینه ار نقش تو بنمود راست	خودشکن آینه شکستن خطاست
۳) عارفان از دیدن حسن مجاز آسوده اند	تشنه خم کی شود از شیشه و پیمانه سیر
۴) داشت چشم باز عالم را سیه در دیده ام	تا نظر بستم ز دنیا عین بینایی شدم

۴۰. مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر، «تضاد» دارد؟

- بگشود گره ز زلف زرتار
محبوبه نیلگون عماری»
۱) دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان	گشت ز سیر شهاب روی هوا پرسنان
۲) هزاران نرگس از چرخ جهانگرد	فرو شد تا برآمد یک گل زرد
۳) چو از کوه بفرود گیتی فروز	دو زلف شب تیره بگرفت روز
۴) هر صبحدم آن ترک پری رخ ز شبستان	چون چشمه خورشید درخشان به در آید

۴۱. مفاهیم «عدم آگاهی، فراغت خاطر، خویشتن داری و توصیه به فروتنی» به ترتیب، از کدام ابیات دریافت می شود؟

الف) چه آسوده است از اندیشه باد خزان، برگی	که در فصل بهاران چون گل رعنا خزان بیند
ب) عنان نفس را هر کس تواند داشتن محکم	سمند سرکش افلاک را در زیر ران بیند
ج) نظر را پایه گر خواهی بلند از آستان مگذر	که هر کس را بود بر صدر جا در آستان بیند
د) رخ بهبود کار خویش آن غافل چسان بیند	که بردارد ز یوسف چشم و راه کاروان بیند
- ۱) د، ب، الف، ج
۲) د، الف، ب، ج
۳) ج، الف، ب، د
۴) ج، ب، الف، د

۴۲. کدام بیت با بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟

- «مرا رضای تو باید نه زندگانی خویش
اگر مراد تو قتل است وارهان ای دوست»
۱) خصمی که تیر کافرش اندر غذا نکشت	خونش بریخت ابروی همچون کمان دوست
۲) فردا که خاک مرده به حشر آدمی کنند	ای باد خاک من مطلب جز به کوی دوست
۳) گر دوست بنده را بکشد یا بیورود	تسلیم از آن بنده و فرمان از آن دوست
۴) گر کام دوست کشتن سعدی است باک نیست	اینم حیات بس که بمیرم به کام دوست

۴۳. همه ابیات با بیت زیر ارتباط مفهومی دارند؛ به جز:

- «تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار
که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد»
۱) شکوفه شور فکنده است در گلستانها	شده است خوان زمین گم در این نمکدانها
۲) زمین شده است ز برگ شکوفه سیمین تن	گشوده است بغل باغ از خیابانها
۳) خوش است فصل بهاران شراب نوشیدن	به روی سبزه و گل همچو آب غلتیدن
۴) گشود سبزه به دست نیاز دامن شوق	شکوفه عشوه ببارید و سروناز آورد

۴۴. بیت «بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه نیلگون عماری» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

- ۱ مرغ تیز آهنگ لختی پر فشاند
 - ۲ گل چون رخ لیلی از عماری
 - ۳ تو تا ز شرم فکندی به چهره زلف سیاه
 - ۴ چو تاج خور روشن آمد پدید
- تا عمود زرفشان بنمود صبح
بیرون زده سر ز تاجداری
فغان ز خلق برآمد که آفتاب گرفت
سپیده ز خم کمان بردمید

۴۵. کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- ۱ دل آگاه در این غمکده خرم نشود
 - ۲ هر که را دست دهد طلعت یوسف در چاه
 - ۳ از عزیزان هیچ کس خوابی برای من ندید
 - ۴ عشق هیبت است در خلوت شود غافل ز حسن
- عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا
یوسف آن نیست که در گوشه زندان خندد
خوش تر از مملکت مصر بود زندانش
گرچه عمری شد که چون یوسف به زندان مانده ام
نیست در زندان زلیخا از مه کنعان جدا

۴۶. مفهوم روبه روی کدام بیت، درست آمده است؟

- ۱ ز منجیق فلک سنگ فتنه می بارد
 - ۲ نه سبو پیدا در این حالت نه آب
 - ۳ بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک
 - ۴ یارب این آتش که بر جان من است
- من ابلهانه گریزم در آبگینه حصار (جبرگرایی)
خوش بین والله اعلم بالصواب (تحیّر و سرگستگی)
بگفت آنکه که باشم خفته در خاک (عدم آسودگی)
سرد کن زان سان که کردی بر خلیل (تمنای عشق)

۴۷. مفهوم همه ایات یکسان است، به جز:

- ۱ در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش
 - ۲ مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است
 - ۳ با عقل گشتم همسفر یک کوچه راه از بی کسی
 - ۴ حریم عشق را در گه بسی بالاتر از عقل است
- این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم
در دشت جنون همسفر عاقل ما بود
شد ریشه ریشه دامنم از خار استدلالها
کسی آن آستان بوسد که جان در آستین دارد

۴۸. کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

«گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم
ور خوار چون خارم کنی ای گل بدان خواری خوشم»

- ۱ جفا پل بود بر عاشق شکستی
 - ۲ طرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد
 - ۳ تیر بلای او را جز دل هدف نباشد
 - ۴ گزم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل
- وفا گل بود بر دشمن فشاندی
داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ ورد
تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
گل از خارم بر آوردی و خار از پای و پای از گل

۴۹. مفهوم کدام بیت، متفاوت با سایر ایات است؟

- ۱ من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم
 - ۲ گر عزم جفا داری سر در رخت اندازم
 - ۳ مشکل است از درد و داغ عشق دل برداشتن
 - ۴ به تیغم گر کشد دستش نگیرم
- که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم
ور راه وفاگیری جان در قدمت ریزم
ورنه می دادم به سیلاب فنا این خانه را
وگر تیرم زند منت پذیرم

۵۰. مفهوم کدام بیت با سایر ایات، تفاوت دارد؟

- ۱ مرو به خواب که حافظ به بارگاه قبول
 - ۲ دلا بسوز که سوز تو کارها بکند
 - ۳ شوق لب برد از یاد حافظ
 - ۴ گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت
- ز ورد نیم شب و درس صبحگاه رسید
نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند
درس شبانه ورد سحرگاه
قطره باران ما گوهر یکدانه شد

۵۱. مفهوم «نتوان از سر او برد هوای شیرین لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود» در کدام بیت آمده است؟

۱	تالشکر غمت نکند ملک دل خراب
۲	عاشقان را شکوه‌ای از سختی ایام نیست
۳	یک پشت زمین دشمن گر روی به من آرند
۴	ای صبا با خسرو خوبان بگو درد فراق
- جان عزیز خود به نوا می‌فرستم
مهراً موم است کوه بیستون فرهاد را
از روی تو بیزارم گر روی بگردانم
بر دل من کمتر از این حبس و این تشویش نیست

۵۲. کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

۱	حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار
۲	مجو ز خاطر ناخوش تلاش معنی خوش
۳	هیچ کس را نیست انصاف ده ای حاکم حق
۴	خشک است شعرم آخر دیر است تا مرا
- یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد»
برو از درگهش این ناله و فریاد ببر
سخن طراز قلم از دماغ تر باشد
این زبان قلم و فکرت خاطر که مراست
از بحر شعر نوک قلم تر نیامده است

۵۳. مفهوم کدام بیت، در بیت زیر نهفته شده است؟

۱	در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای
۲	آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت
۳	شد به چین سر زلف تو و این عین خطاست
۴	در چین طره تو دل بی‌حفاظ من
- زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند»
کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو
یار ب که در آن شام غریبان به چه حال است
تا من دلشده را از سفر او چه رسد
هر گز نگفت مسکن مألوف یاد باد

۵۴. کدام بیت با بیت زیر، تناسب مفهومی دارد؟

۱	ترش روی بهتر کند سرزنش
۲	تلخ کی باشد کسی را کش برند
۳	ترش نباشم اگر صد جواب تلخ دهی
۴	از آن جمله تلخی که بر من گذشت
- تلخی که از زبان تو آید شنیدنی است»
که یاران خوش طبع شیرین منش
از میان زهرماران سوی قند
که از دهان تو شیرین و دلنواز آید
دهانم جز امروز شیرین نگشت

۵۵. کدام ابیات مفهوم یکسانی دارند؟

الف) گریه دائم سیاهی را نبرد از بخت من	۱	الف - ج - د
ب) قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن	۲	الف - ج - ه
ج) گلی که تربیت از دست باغبان نگرفت	۳	ب - ج - ه
د) اگر به هر سر مویت هنر دو صد باشد	۴	ب - د - ه
ه) در گران جان نکند پند و نصیحت تأثیر		
- زاغ را بسیاری باران نسازد پر سپید
موج جزو بدن آب روان می‌باشد
اگر به چشمه خورشید سرکشد خودروست
هنر به کار نیاید چو بخت بد باشد
پای خوابیده به فریاد نگردد بیدار

۵۶. رباعی زیر، به چه مناسبت و در چه سالی سروده شده است؟

۱	حملة مغولان به شهرهای مرکزی - ۶۳۷ هجری
۲	سرزنش مغولان از کشتارهای جمعی - ۶۳۵ هجری
۳	قتل عام مغولان - ۶۳۳ هجری
۴	واکنش شاعر نسبت به کردار مغول - ۶۴۳ هجری
- کس نیست که تا بر وطن خود گرید
دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود
بر حال تباه مردم بد گرید
امروز یکی نیست که بر صد گرید»

۵۷. کدام مورد از دیدگاه تاریخ ادبیات، غلط است؟

- ۱) فرخی یزدی، تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه خاقانی و حافظ بود و آشنایی با این شاعران طبع وی را شکوفا ساخت.
 ۲) ایرج میرزا، در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز و هجو و هزل، چیره دست بود.
 ۳) ادیب‌الممالک فراهانی، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. سردبیری روزنامه مجلس را به عهده داشت. در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرد.
 ۴) بهار، در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. از او در جایگاه پژوهشگر، آثاری مانند تاریخ تطوّر نظم فارسی، سبک‌شناسی و... به جای مانده است.

۵۸. نوع نثر دهخدا در «چرند و پرند» مورد توجه چه کسانی در نویسندگی قرار گرفت؟

- ۱) جلال آل احمد - صادق هدایت ۲) جلال آل احمد - سیمین دانشور ۳) محمدعلی جمال‌زاده - صادق هدایت ۴) محمدعلی جمال‌زاده - سیمین دانشور

۵۹. همه موارد از رخدادهای عمده برای زبان فارسی در سده سوم تا میانه سده پنجم است؛ به جز:

- ۱) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
 ۲) درآمیختن زبان فارسی با لغات زبان عربی
 ۳) آمیختگی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیررایج در عصر غزنوی و سلجوقی
 ۴) گسترش فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی مرکزی و غربی ایران

۶۰. ابیات زیر از کیست و در چه قرنی سروده شده است؟

«به هوا درنگر که لشکر برف
 راست همچون کبوتران سپید
 چون کند اندر او همی پرواز
 راه گم کردگان ز هیبت باز»

- ۱) انوری - ششم ۲) آغاجی - چهارم ۳) ناصر خسرو - پنجم ۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - ششم

۶۱. در قرن دهم، چه کسی کتاب «کلیله و دمنه» را به زبان ساده فارسی بازنویسی کرد و آن را چه نامید؟

- ۱) ظهیرالدین بابر، بابرنامه ۲) فیض کاشانی، انوار سهیلی ۳) ملاحسین واعظ کاشفی، انوار سهیلی ۴) ملاحسین واعظ کاشفی، محاکمة اللغتين

۶۲. «تاریخ الرسل و الملوک» نوشته کیست و ترجمه فارسی آن چه نام دارد؟

- ۱) ابوعلی بلعمی - تاریخ بلعمی ۲) محمد بن جریر طبری - تاریخ طبری
 ۳) محمد بن جریر طبری - تاریخ بلعمی ۴) عدهای از علمای ماوراءالنهر - ترجمه تفسیر طبری

۶۳. موضوع آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

«رشحات عین‌الحیات، جامع عباسی، عالم‌آرای عباسی»

- ۱) عرفان، تاریخ، تاریخ ۲) تاریخ، فقه، عرفان ۳) زندگی‌نامه، فقه، تاریخ ۴) عرفان، فقه، تاریخ

۶۴. از دیدگاه تاریخ ادبیات، در متن زیر، چند خطا یافت می‌شود؟

«فرخی یزدی از شاعران عصر بیداری است که او را به سبب آزادی‌خواهی، به زندان انداختند. تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه خاقانی و سعدی بوده است. در دوره پنجم مجلس نماینده مردم یزد شد. بیت زیر سر آغاز یکی از سروده‌های اوست،

«از خون جوانان وطن لاله دمیده
 از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۶۵. سراینده کدام بیت «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) جنگ ننگ است در شریعت من
 ۲) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
 ۳) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
 ۴) گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
 ز پی پاس دین و حفظ وطن (ادیب‌الممالک فراهانی)
 دست خود ز جان شستم از برای آزادی (عارف قزوینی)
 خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم (سید اشرف‌الدین گیلانی)
 خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ (میرزاده عشقی)

۶۶. از دیدگاه تاریخ ادبیات، همه موارد کاملاً درست است؛ به جز:

- ۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و آن را «فارسی نو یا فارسی دری» نامیده‌اند.
 ۲) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشی رایج بود. آثار برجای‌مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی است.
 ۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است، حتی رساله‌های کوچکی مانند «یادگار زیریران»، رنگ دینی دارد.
 ۴) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

۶۷. پدیدآورندگان «خسی در میقات - راه آب‌نامه - زمستان - شهری چون بهشت» به ترتیب، دارای آثاری مانند نیز هستند.

- ۱) سه‌تار - یکی بود یکی نبود - همسایه‌ها - سووشون
 ۲) دید و بازدید - دهکده پُرمال - آخر شاهنامه - تنگسیر
 ۳) مدیر مدرسه - تلخ و شیرین - از این اوستا - آتش خاموش
 ۴) ارزیابی شتابزده - شوهر آهو خانم - چشمه‌ایش - سگ ولگرد

۶۸. پدیدآورندگان آثار: «گوشواره عرش، زمین سوخته و ظهر روز دهم»، خالق کدام آثار نیز هستند؟

- ۱) صدای سبز، زمستان ۶۲، تنفس صبح
 ۲) در کوچه آفتاب، مهاجر کوچک، آینه‌های ناگهان
 ۳) خواب ارغوانی، مدار صفر درجه، دستور زبان عشق
 ۴) برآشتن گیسوی تاک، آینه‌های درداری، بی‌بال پریدن

۶۹. کدام عبارت، از لحاظ تاریخ ادبیات کاملاً درست است؟

- ۱) در دهه نخست انقلاب اسلامی گرایش به پیچیده‌نویسی در داستان رواج یافت.
 ۲) از اواخر دهه ۵۰ تا اواخر دهه ۶۰، گرایش به داستان‌های کوتاه بیش از رمان بود.
 ۳) باستان‌گرایی و علاقه به استفاده از واژگان کهن در زبان شعر انقلاب اسلامی کاملاً محسوس است.
 ۴) تفکر انسان‌گرایانه (اومانیزم) در دوران قبل و بعد از انقلاب اسلامی به شکل چشمگیری وجود داشت.

۷۰. از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است، به جز:

- ۱) بازماندگان تیمور کم و بیش از فرهنگ ایرانی تاثیر پذیرفتند و ادبیات رونقی تازه گرفت و تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت.
 ۲) جامی در کتاب نفحات الانس خود به شیوه تحفه‌الاحرار نظامی به بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عرفان پرداخته است.
 ۳) بایسنقر میرزا هنرمند و هنردوست بود و در زمان او هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.
 ۴) پس از مرگ تیمور، شاهرخ با علاقه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

۷۱. کدام آثار به ترتیب «منظوم»، «مثنوی» و «منظوم» است؟

- ۱) مکاتیب - مرصادالعباد - بهارستان
 ۲) بوستان - عالم آرای عباسی - فیه ما فیه
 ۳) عین‌الحیات - انوار سهیلی - جمشید و خورشید
 ۴) عشاق‌نامه - نفحات الانس - تحفه‌الاحرار

۷۲. از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، به چند مورد خطا برخورد می‌کنیم؟

«نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم قوت می‌یابد و در قرن هشتم با سیطره غزنویان بر ایران رواج می‌یابد، تا آنجا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد و نویسندگان، کتاب‌های آسان را به زبان فنی بازنویسی می‌کنند.»

- ۱) چهار
 ۲) پنج
 ۳) شش
 ۴) هفت

۷۳. انتساب کدام بیت به سراینده مقابل آن نادرست است؟

- ۱) الا یا خیمگی، خیمه فروهل
 ۲) گل بخندید و باغ شد پدram
 ۳) صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید
 ۴) ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟
 که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل (منوچهری)
 ای خوشا این جهان، بدین هنگام (رودکی)
 دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش (صائب)
 گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت؟ (عطار)

۷۴. با توجه به نثر دوره انقلاب اسلامی، در کدام گزینه آثار نویسندگان دهه شصت آمده است؟

- ۱) مدار صفر درجه، زمین سوخته، آینه‌های درداری
 ۲) زمستان ۶۲، داستان باستان، جای پای خون
 ۳) ملاقات در شب آفتابی، دلاویز تر از سبزه، داستان باستان
 ۴) مدیر مدرسه، روزگار سپری شده مردم سالخورده، کشتی پهلو گرفته

۷۵. نثر کدام آثار، به ترتیب «مصنوع، ساده و بینابین» است؟

- ۱) عباس‌نامه، عیار دانش، محبوب‌القلوب
 ۲) دیباچه شرفنامه بدلیسی، دارالشکوه، حبیب‌السییر
 ۳) محبوب‌القلوب، احسن‌التواریخ، دیباچه عیار دانش
 ۴) شرفنامه بدلیسی، تذکره شاه طهماسب، احسن‌التواریخ

۷۶. هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام شاعر است؟

- در طنز و هزل و هجو چیره‌دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- وی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه بود.

- ۱ ایرج میرزا - عارف قزوینی - فرخی یزدی - میرزاده عشقی
 ۲ نسیم شمال - عارف قزوینی - ملک‌الشعراى بهار - میرزاده عشقی
 ۳ ایرج میرزا - سیداشرف‌الدین گیلانی - فرخی یزدی - ملک‌الشعراى بهار
 ۴ سیداشرف‌الدین گیلانی - میرزاده عشقی - فرخی یزدی - ملک‌الشعراى بهار

۷۷. کدام آثار به ترتیب در زمینه «فقه، عرفان و زندگی‌نامه» نوشته شده است؟

- ۱ اسرارالتوحید، تذکره‌الاولیا، چهار مقاله
 ۲ مرصادالعباد، مجالس‌المؤمنین، بدایع‌الوقایع
 ۳ جامع عباسی، عین‌الحیات، مجالس‌المؤمنین
 ۴ حبیب‌السیر، عین‌الحیات، سرگذشت حاجی بابای اصفهانی

۷۸. از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

- ۱ نثر در عصر بیداری به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق داده شد و روزنامه‌نگاری، ترجمه و ادبیات داستانی رواج پیدا کرد.
 ۲ از پیشگامان نثر ساده در عصر بیداری می‌توان به قائم‌مقام فراهانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و عبدالرحیم طابوف اشاره کرد.
 ۳ مهم‌ترین روزنامه‌های قرن ۱۲ و ۱۳ که در بردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بود روزنامه‌های «صوراسرافیل» و «نسیم شمال» است.
 ۴ مجله بهار به وسیله ملک‌الشعراى بهار و مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی به عرصه ظهور رسیدند.

۷۹. کدام عبارات از نظر تاریخ ادبیات «درست» است؟

- (الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن داستان‌های سیاسی و اجتماعی بود.
 (ب) نثر روان و عامیانه قائم‌مقام فراهانی در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت تأثیر داشت.
 (ج) مجله «بهار» به وسیله یوسف اعتصامی و دو مجله «دانشکده و نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعراى بهار منتشر می‌شد.
 (د) شاعرانی مانند ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند.

- ۱ الف - ج
 ۲ ب - د
 ۳ ج - ب
 ۴ ج - د

۸۰. کدام آثار همگی مربوط به «دوره بیداری» است؟

- ۱ سبک‌شناسی - داستان باستان - امثال و حکم - منشآت
 ۲ چرند و پرند - تاریخ احزاب سیاسی - سه تابلوی مریم - گلشن صبا
 ۳ سرگذشت حاجی بابا اصفهانی - شمس و طغرا - گنجینه نشاط - ایده آل
 ۴ شمس‌الدین و قمر - خداوندنامه - تاریخ تطور نظم فارسی - تاریخ بیداری ایرانیان

۸۱. از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، چند «خطا» به چشم می‌خورد؟

«نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به شمار می‌رود و با این شکل غربی‌اش در ادب کهن سابقه‌ای ندارد. در دوره مظفرالدین شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا این نوع ادبی هم رواج یافت. اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، محمدباقر میرزا خسروی بود. زبان این نمایش‌نامه‌ها متکلف و تا حدی غیرقابل فهم بود.»

- ۱ دو
 ۲ سه
 ۳ چهار
 ۴ پنج

۸۲. در کدام ویژگی‌های زبان پهلوی آمده است؟

- (الف) در زمان اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رواج داشته است.
 (ب) اغلب آثار ادبی پهلوی، شفاهی بوده و به کتابت در نیامده است.
 (ج) از این زبان، ترجمه عربی و فارسی کلیله و دمنه و هزارویک شب موجود است.
 (د) در اصل، «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» متعلق به این زبان است.
 (ه) زبان رسمی دوران ساسانی و متعلق به ناحیه پارس است.

- ۱ «الف - ب - ج»
 ۲ «الف - د - ه»
 ۳ «ب - ج - د»
 ۴ «ب - ج - ه»

۸۳. همه موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات «کاملاً» درست‌اند؛ به جز:

- ۱) قرن چهارم با دانشمند بزرگی چون محمدبن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
- ۲) در زمان سلجوقیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان آثار ارزنده‌ای به پارسی پدید آوردند.
- ۳) در اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.
- ۴) امرای سامانی با تشویق شاعران و نویسندگان می‌کوشیدند، ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی، یعنی بازیافتن اندیشه ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

۸۴. از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

«آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی(۱) است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آنها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند،(۲) رنگ دینی دارند. آثار ادبی منثور و منظوم این زبان از میان رفته است(۳)، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «درخت آسوریک و یادگار زیربان(۴)» در دست است.»

- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۸۵. کدام عبارت از لحاظ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- ۱) بسیاری از اشعار پارسی در آثاری مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» به جا مانده است.
- ۲) زبان پارسی تا اواخر دوره ساسانیان رواج داشت و در شرق و شمال شرقی ایران متداول بود.
- ۳) آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از بین رفته، ولی ترجمه عربی و فارسی برخی از آنان موجود است.
- ۴) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی که به خط میخی نوشته می‌شد، مربوط به (۳۰۰ ق.م) تا حدود (۷۰۰ م) است.

۸۶. با توجه به تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، کدام موارد نادرست ذکر شده است؟

- الف) قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با زکریای رازی آغاز شد.
- ب) شاهنامه ابومنصور به سال ۳۶۴ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
- ج) «تاریخ الرسل و الملوک» را ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به زبان عربی نوشته است.
- د) عهد سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و نثر این دوره ساده و روان است.
- ه) در دوره سلجوقی شعر حکمی و اندرزی به پختگی رسید و کسای مروزی قصیده‌ای در این موضوع سرود.

- ۱) «ب» - «ج» ۲) «الف» - «ه» ۳) «الف» - «ب» ۴) «ج» - «د»

۸۷. متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اشرتم نه خداوند خانه و مر این خانه را خداوندی هست و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

- ۱) قابوس‌نامه - دوره غزنوی ۲) کشف‌المحجوب - دوره غزنوی ۳) کیمیای سعادت - دوره سلجوقی ۴) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی

۸۸. انتساب کدام آثار به پدیدآورنده آن «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) (شمس و طغرا: حسن مقدم) (بره گمشده راعی: امین فقیری)
- ۲) (تنگسیر: صادق چوبک) (شمس‌الدین و قمر: حسن‌خان بدیع)
- ۳) (خداوندنامه: صبای کاشانی) (تاریخ تطور نظم فارسی: محمد تقی بهار)
- ۴) (تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی) (منشآت: قائم مقام فراهانی)

۸۹. چند اثر درست، معرفی شده است؟

(زیارت: جلال آل احمد) (شهری چون بهشت: سیمین دانشور) (راه‌آب‌نامه: علی‌اکبر دهخدا) (دهکده پرملال: احمد محمود) (بره گمشده راعی: هوشنگ گلشیری) (جعفرخان از فرنگ برگشته: مشفق کاظمی) (دیدوبازدید: علی محمد افغانی) (تهران مخوف: مشفق کاظمی)

- ۱) سه ۲) چهار ۳) پنج ۴) شش

۹۰. کدام نویسندگان «همگی» در داستان‌نویسی «سبک تلفیقی» را برگزیدند؟

- ۱) محمود اعتمادزاده، صادق چوبک، احمد محمود
- ۲) جلال آل احمد، علی محمد افغانی، امین فقیری
- ۳) غلامحسین ساعدی، جمال میرصادقی، تقی مدرسی
- ۴) سیمین دانشور، بزرگ علوی، هوشنگ گلشیری

۹۱. کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات «درست» است؟

- ۱) نخستین رمان تاریخی دوره معاصر «تهران مخوف» اثر مرتضی مشفق کاظمی است.
- ۲) جریان نوگرایی شعر معاصر با سرودن «افسانه» نیما یوشیج در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.
- ۳) جلال آل احمد، بزرگ علوی و سیمین دانشور از جمله نویسندگان نسل اول دوره معاصرند.
- ۴) تنها نمونه ادبیات نمایشی چند نمایشنامه از میرزا آقا تبریزی بود که در دوره ناصرالدین شاه نگارش یافت.

۹۲. کدام عبارت در خصوص شعر یا نثر معاصر «درست» است؟

- ۱) تصرف نیما در ماهیت شعر قدیم و ارائه ماهیتی نو از آن به تغییر قالب و ویژگی‌های سخن شاعران قدیم انجامید.
- ۲) از مهم‌ترین رویدادهای دوره سوم شعر معاصر ظهور شعر نو تغزلی و تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران بود.
- ۳) تقی مدرس، غلامحسین ساعدی و جمال میرصادقی با روی آوردن به مضامین مبارزه و پایداری از نویسندگان دوره مقاومت هستند.
- ۴) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، جلال آل احمد و سیمین دانشور که به نویسندگان نسل اول معروفند، آغاز شد.

۹۳. در میان عبارت زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟

- الف: سیمین دانشور، چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.
- ب: نمونه نثر پرشتاب و بریده بریده جلال (نثر تلگرافی) را در داستان بلند مدیر مدرسه می‌توان به کمال دید.
- ج: پروین در قصیده به سبک سعدی و در قطعات به شیوه ناصر خسرو و به روانی و لطافت «انوری و سنایی» شعر می‌سرود.
- د: جمال‌زاده در داستان بیشتر به محتوا توجه داشت و خلاف راهی را رفت که کسانی مثل زین‌العابدین مراغه‌ای در سیاحت‌نامه داشتند.

- ۱ «الف» و «د» ۲ «ب» و «د» ۳ «الف» و «ب» ۴ «الف» و «ج»

۹۴. با توجه به نثر دوره معاصر در متن زیر، «چند خطا» به چشم می‌خورد؟

نخستین رمان تاریخی این دوره را محمدباقر میرزا خسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت. نثر داستانی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم آغاز شد. داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند محمدعلی جمال‌زاده گسترش یافت. بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» از معروف‌ترین نویسندگان سبک تلفیقی هستند.

- ۱ چهار ۲ سه ۳ دو ۴ یک

۹۵. در همه گزینه‌ها، به محورهای نویسندگی محمدرضا سرشار، اشاره شده است؛ به جز (باتغییر)

- ۱) فعالیت در مباحث پژوهشی ادبیات کودک و نوجوان
- ۲) قصه‌نویسی و قصه‌گویی، تدریس و فعالیت در نشریات تخصصی
- ۳) بدوک از فیلم‌نامه‌های اوست.
- ۴) فعالیت‌های مطبوعاتی در مجله‌های رشد دانش‌آموز، قلمرو، سوره و پویا

۹۶. نویسنده «داستان باستان - جای پای خون - همسایه‌ها - تهران مخوف» به ترتیب، چه کسانی هستند؟

- ۱) میرزا حسن خان بدیع - سید مهدی شجاعی - جمال‌زاده - محمدباقر میرزا خسروی
- ۲) میرزا حسن خان بدیع - سید مهدی شجاعی - احمد محمود - مشفق کاظمی
- ۳) میرزا حبیب خراسانی - علی مؤذنی - جمال‌زاده - محمدباقر میرزا خسروی
- ۴) محمدباقر میرزا خسروی - علی مؤذنی - احمد محمود - مشفق کاظمی

۹۷. پدیدآورندگان «ظهور - گوشواره عرش - تلخ و شیرین - آتش خاموش» به ترتیب، دارای کدام آثار دیگر نیز هستند؟

- ۱) ضیافت - زمستان ۶۲ - زیارت - سووشون
- ۲) سفر ششم - صدای سبز - راه آب نامه - شهری چون بهشت
- ۳) دلاویزتر از سبز - خواب ارغوانی - یکی بود یکی نبود - زمستان
- ۴) ملاقات در شب آفتابی - برآشفتن گیسوی تاک - زمین سوخته - دید و بازدید

۹۸. از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد، نادرست است؟

- ۱) در دهه هفتاد و پس از آن، گرایش به خاطره‌نگاری، زندگی‌نامه‌نویسی، نثر ادبی و ادبیات نمایشی قابل توجه است.
- ۲) «بدوک»، حاصل تجربه‌های داستانی سیدمهدی شجاعی و «ضیافت» و «جای پای خون» از فیلم‌نامه‌های مشهور اوست.
- ۳) برخلاف شعر، در داستان‌نویسی دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است و اغلب نویسندگان از پیش‌کسوتان هستند.
- ۴) کانون نویسندگان ایران، پس از پیروزی انقلاب، فعالیت خود را مجدد آغاز کرد و به خاطر کشمکش سیاسی - عقیدتی، در نهایت به انشعاب حزب توده از آن انجامید.

۹۹. کدام گروه، «همگی» شاعران نیمه دوم قرن پنجم و قرن ششم اند؟

- ۱) نظامی گنجه‌ای - فردوسی - سنایی - عطار
۲) ناصر خسرو - شهید بلخی - فرخی سیستانی - خاقانی
۳) خواجه عبدالله انصاری - کسایی - ناصر خسرو - رودکی
۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - خاقانی - انوری - سنایی

۱۰۰. کدام یک از ویژگی‌های داستان‌نویسی دوره انقلاب اسلامی نیست؟

- ۱) اندیشه حاکم بر داستان‌های دهه اول انقلاب اسلامی سیاسی و اجتماعی بودن است.
۲) گرایش به خاطر، قطعه ادبی، سفرنامه و شرح حال رایج شد.
۳) زبان داستان‌ها به‌ویژه در زمان جنگ بیشتر ادبی است.
۴) تفکر اومانیستی در برخی آثار این دوره کمرنگ است.

۱۰۱. پدیدآورندگان «مکاتیب - صد پند - نفحات الانس - عشاق نامه» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- ۱) مجالس سبعه - رساله دلگشا - بهارستان - لمعات
۲) فیه مافیه - تاریخ گزیده - تحفه الاحرار - جامع‌التواریخ
۳) مثنوی معنوی - اخلاق الاشراف - تذکره الاولیا - تاریخ جهانگشا
۴) دیوان شمس - موش و گربه - مرصادالعباد - جمشید و خورشید

۱۰۲. هر یک از پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب، خالق کدام آثارند؟

«نفحات الانس - رساله دلگشا - لمعات - مجالس سبعه»

- ۱) تحفه الاحرار، صد پند، عشاق‌نامه، فیه مافیه
۲) بهارستان، موش و گربه، اسرارالتوحید، دیوان شمس
۳) جمشید و خورشید، اخلاق الاشراف، عشاق‌نامه، تذکره الاولیاء
۴) تذکره الاولیاء، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، مثنوی معنوی

۱۰۳. از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» همه موارد «کاملاً» درست است؛ به جز:

- ۱) فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.
۲) خواجه رشیدالدین فضل‌الله کتاب «جامع‌التواریخ» را به نثری عالمانه و پخته در عصر ایلخانان به نگارش درآورده است.
۳) نثر کتاب مرصادالعباد ساده و گاهی دارای سجع و موازنه است و نویسنده آن را در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشته است.
۴) المعجم فی معاییر اشعار العجم از مهم‌ترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر آن در مقدمه مسجع و در اصل کتاب مصنوع است.

۱۰۴. در کدام مورد نام شخصیت‌های ادبی قرن «ششم، هفتم و هشتم» و آثار آنها «کاملاً» درست آمده است؟

- ۱) (سلمان ساوجی: عشاق‌نامه) (عبید زاکانی: صد پند) (محمدبن جریر طبری: تفسیر طبری)
۲) (حمدالله مستوفی: تاریخ گزیده) (فخرالدین عراقی: لمعات) (ابوالفضل میبیدی: کشف الاسرار)
۳) (عبید زاکانی: موش و گربه) (سلمان ساوجی: تحفه الاحرار) (دولت‌شاه سمرقندی: تذکره دولت‌شاه)
۴) (سلمان ساوجی: جمشید و خورشید) (نظامی گنجوی: چهارمقاله) (نصرالله منشی: کلیله و دمنه)

۱۰۵. کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات «کاملاً» درست است؟

- ۱) مثنوی‌های جمشید و خورشید و تحفه الاحرار به پیروی از نظامی گنجه‌ای سروده شده است.
۲) فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود مبانی اخلاقی را در قالب نثر عالمانه بیان کرده است.
۳) جامی، شاعر بزرگ قرن هشتم، کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی سروده است.
۴) نثر طبقات ناصری، تاریخ و صفای مرصادالعباد به ترتیب فنی، پیچیده و موزون است.

۱۰۶. از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

«نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم از میان می‌رود. (۱) ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازمی‌گرداند (۲) و آن

را «انوار سهیلی» می‌نامند. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج می‌یابد؛ (۳) نثر ساده این دوره همه جا فصیح و بلیغ است. (۴)»

- ۱) ۱) ۲) ۳) ۴)

۱۰۷. از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد غلط است؟

- ۱) بعد از ظهور شاعران بزرگی چون سعدی و حافظ در دوره عراقی به دلیل تسلط طولانی مدت مغولان و تیموریان جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.
۲) مکتب وقوع نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم به شمار می‌رفت.
۳) هرچند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند، اما به زبان فارسی اصلاً علاقه‌ای نشان نداده‌اند.
۴) اوضاع اجتماعی و سیاسی ایران در قرن دهم به‌طور کلی و وضع ادبیات نیز به تبع آن آشفته شده بود.

۱۰۸. موارد زیر به ترتیب، دربارهٔ ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟
وی مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سروده است.
نثر وی در مقدمهٔ اثر معروفش مصنوع و در اصل کتاب ساده است.
از شاعرانی است که در تصوف و طریقت مقامی بلند دارد.
● شاخصهٔ اصلی این شاعر واقع‌گرایی است.

- ۱) جامی - شمس قیس رازی - شاه نعمت‌اله ولی - وحشی بافقی
۲) خواجهی کرمانی - شمس قیس رازی - حافظ شیرازی - صائب تبریزی
۳) خواجهی کرمانی - نجم‌الدین رازی - فخرالدین عراقی - بابا فغانی شیرازی
۴) سلمان ساوجی - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - مولوی - وحشی بافقی

۱۰۹. انتساب چند اثر به پدیدآورندهٔ آن «غلط» آمده است؟

(مجالس المؤمنین: شیخ بهایی) (حبیب‌السیر: خواندمیر) (جامع عباسی: اسکندر بیگ ترکمان) (رشحات عین‌الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی)
(محاکمة اللغتين: سلطان حسین باقرا) (تحفة الاحرار: جامی) (صدپند: خواجه عبدالله انصاری) (المعجم فی معاییر اشعار العجم: شمس قیس رازی) (رسالهٔ دلگشا:
عبید زاکانی) (عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی)

- ۱) سه ۲) چهار ۳) پنج ۴) شش

۱۱۰. همهٔ عبارات از لحاظ تاریخ ادبیات درست است، به جز.....

- ۱) شاعران عصر صفوی موضوعات کهن را با مضامین تازه و زبان جدید همراه کردند.
۲) در قرن نهم و دهم لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان به حوزهٔ شعر و ادب راه یافت.
۳) در قرن هفتم و هشتم برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.
۴) در آمیختگی نظم و نثر، کاربرد وجه وصفی و فراوانی لغات مغولی از ویژگی‌های نثر سبک هندی است.

۱۱۱. نثر هریک از آثار زیر، به ترتیب، چگونه است؟

«شرفنامهٔ بدلیسی، محبوب‌القلوب، احسن‌التواریخ، داراشکوه»

- ۱) مصنوع، ساده، بینابین، ساده ۲) ساده، بینابین، مصنوع، ساده ۳) ساده، بینابین، ساده، مصنوع ۴) ساده، مصنوع، بینابین، ساده

۱۱۲. نویسنده و موضوع کدام آثار در هر دو مورد «درست» است؟

- ۱) (جامع عباسی: شیخ بهایی - فقه)، (تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی - تاریخ ایران تا سال ۸۳۰ هـ.ق).
۲) (رشحات عین‌الحیات: حسین واعظ کاشفی - زندگی‌نامه)، (تذکرهٔ دولتشاه سمرقندی - شرح احوال شاعران)
۳) (مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری - عرفان)، (المعجم فی معاییر اشعارالعجم: نجم‌الدین رازی - عروض و بدیع)
۴) (عالم‌آرای عباسی: اسکندربیگ ترکمان - تاریخ)، (نفحات‌الانس: جامی - بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان)

۱۱۳. همهٔ گزینه‌ها بیانگر ویژگی‌های زبانی ابیات زیر است؛ به جز.....

«آس شدم زیر آسیای زمانه
زاد همی‌ساز و شغل خویش همی‌پز
چند پزی شغل نای و شغل چغانه»

- ۱) کاربرد شبکهٔ معنایی تناسب ۲) کاربرد تاریخی دستور و کوتاهی جمله‌ها
۳) کمی واژگان غیرفارسی و وجود واژگان کهن ۴) ساده و عینی بودن ظاهر شعر و ذهنی و معنوی بودن نتیجهٔ آن

۱۱۴. مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب بیشتری دارد؟

«آن گرد شتابنده که در دامن صحراست
گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»

- ۱) دل ای سلیم در این کاروان‌سرای مبند
۲) ای که خواب‌آلوده واپس مانده‌ای از کاروان
۳) باز پس ماند ز همراهیت گر آصف بود
۴) ای خفته همه عمر شده خیره و مدهوش
که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
جهد کن تا بازیابی هم‌رهان خویش را
کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
وز عمر جهان بهرهٔ خود کرده فراموش

۱۱۵. کدام عبارت با ویژگی‌های سبکی «قابوس‌نامه»، تناسب دارد؟

- ۱) من دیوانه جرعۀ ذوقم، بر آرنده شعله شوقم، زلف محبت را شانه‌ام، زرع مودت را دانه‌ام.
- ۲) دوش در خواب چنان دیدم که آتشی عظیم قصد من کردی و من پناه جستمی تا صورت نیکویی پیش من آمدی.
- ۳) شبی از شب‌های غربت، بدان دیار و تربت، که مقصد و مقصود بود، برسیدم بر آشنایی که بوی آشنایی داشت.
- ۴) و گاو را به مدّت، انتعاشی حاصل آمد و در طلب چراخور می‌پوید تا به مرغزاری رسید آراسته به انواع نبات و اصناف ریاحین.

۱۱۶. سبک شعری کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- ۱) بسوزند چوب درختان بی‌بر / سزا خود همین است مر بی‌بری را
- ۲) بدان کوش تا زود دانا شوی / چو دانا شوی زود والا شوی
- ۳) به قد تو گویی سروی است در میان قبا / به روی گفتی ماهی است بر نهاده کلاه
- ۴) دوی عاشق دلخسته را معشوق می‌داند / کسی تا درد نشناسد نمی‌داند دوی من

۱۱۷. معنی چند واژه در مقابل آن غلط آمده است؟

(گازر : رخت‌شوی) (دستان : نیرنگ) (تزویر : دورویی کردن) (حلاوت : شیرین) (کرانه : وسیع) (آقربا : نزدیکان) (ملامت : سرزنش)

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) یک

۱۱۸. ابیات زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

- «نهنگی بچه خود را چه خوش گفت / به دین ما حرام آمد کرانه»
 به موج آویز و از ساحل بیرهیز / همه دریاست ما را آشیانه»
- ۱) گر موج خیز حادثه سر بر فلک زند / عارف به آب، تر نکند رخت و پخت خویش
 - ۲) ما زنده به آنیم که آرام نگیریم / موجیم که آسودگی ما عدم ماست
 - ۳) صائب از فرد روان باش که چون موج سراب / رو به دریای عدم می‌برد این قافله‌ها
 - ۴) تو سعی کن که به روشن‌دلان رسی صائب / که سیل، واصل دریا چو شد زلال شود

۱۱۹. ویژگی‌های زبانی «سبک خراسانی» در کدام مصراع‌ها مشهود است؟

- الف) به رنج اندر است ای خردمند گنج
- ب) یک است ابلهان را شتاب و شکیب
- ج) چه پرسی کزین پس نبینی تو کام
- د) به فتراک بر بست پیچان کمند
- ه) کمان را بمالید رستم به چنگ

- ۱) الف - ب - د ۲) الف - ج - د ۳) ب - ج - د ۴) ب - ج - ه

۱۲۰. بیت زیر با کدام عبارت، قرابت مفهومی دارد؟

«دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست / جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است»

- ۱) عالم را نشاید که سفاهت از عامی به حلم در گذراند که هر دو طرف را زیان دارد.
- ۲) آتش، گوهر علوی است ولیکن چون به نفس خود هنری ندارد با خاک برابر است.
- ۳) گوهر اگر در خلاب افتد همچنان نفیس است و غبار اگر به فلک رسد همان خسیس.
- ۴) هر که نفسی شریف و گوهری بلند دارد خویشتن را از محل وضع به منزلتی رفیع می‌رساند.

۱۲۱. وجود بعضی از واژگان، در همه ابیات، یادآور نقد شعر عطار در کتاب درسی است؛ به جز:

- ۱) تو پاک باش و مدار ای برادر از کس باک / زنند جامه ناپاک گازران بر سنگ
- ۲) چه خوش گفت آن تهی‌دست سلحشور / جوی زر بهتر از پنجاه من زور
- ۳) بیاموزم این کودکان را همی / برون زین نیارم زدن خود دمی
- ۴) دو سوراخ چون روبه حيله ساز / یکی سوی شهوت یکی سوی آز

۱۲۲. در دوران معاصر، پس از نویسندگان نسل اول، چه کسانی وارد ادبیات داستانی شدند و سبک آنان چه بود؟

- ۱) صادق هدایت، بزرگ علوی، جلال آل احمد (سبک نوین)
 ۲) صادق چوبک، سیمین دانشور، بزرگ علوی (سبک تلفیقی)
 ۳) غلامحسین ساعدی، صادق هدایت، صادق چوبک (سبک نوین)
 ۴) جلال آل احمد، غلامحسین ساعدی، جمال میرصادقی (سبک تلفیقی)

۱۲۳. همه موارد از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سبک عراقی است؛ به جز..... (با تغییر)

- ۱) حذف افعال به قرینه - کاربرد لغات ترکی
 ۲) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی - اطناب
 ۳) استفاده از آرایه‌های ادبی در نثر - استفاده از ترکیبات دشوار
 ۴) کاربرد فراوان آیات، احادیث و اشعار در متن - کوتاهی جملات

۱۲۴. کدام موارد، از ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی محسوب می‌شود؟

- الف) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره
 ب) واقع‌گرا بودن شعر، محسوس و عینی بودن آن و سادگی توصیفات
 ج) بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها
 د) رشد قالب غزل در اواخر این دوره
 ۱) الف-ب
 ۲) الف-د
 ۳) ب-د
 ۴) ب-ج

۱۲۵. همه موارد، بیانگر ویژگی‌های «سطح ادبی» شعر معاصر است، به جز:

- ۱) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است.
 ۲) صور خیال، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل نیستند.
 ۳) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.
 ۴) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است.

۱۲۶. سبک شعر کدام شاعر، حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است و شاخصه اصلی آن چیست؟

- ۱) وحشی بافقی، واقع‌گرایی
 ۲) محتشم کاشانی، مرثیه‌سرایی
 ۳) بابا فغانی شیرازی، ظرافت و رقت معانی
 ۴) کلیم کاشانی، ابداع معانی و خیال‌های رنگین

۱۲۷. کدام عبارت از ویژگی‌های شعر سبک هندی در قلمرو زبانی است؟

- ۱) کم شدن واژه‌های اصیل فارسی و جایگزین شدن لغات عربی
 ۲) ورود واژگان مربوط به مذاهب هندوان در شعر و ادب
 ۳) بازگردانی و بازنویسی آثار شعری به زبان ساده
 ۴) تسلط قالب غزل به جای انواع قالب‌های شعری

۱۲۸. کدام بیت «فاقد» ویژگی‌های سبک هندی است؟

- ۱) هر چه ز نیک و بد است چون همه در دست اوست
 ۲) از سر پر آرزو دل زردرویی می‌کشد
 ۳) چو خورشید است پیدا راز عشق از سینه عاشق
 ۴) رتبه آزادگی بنگر که نخل میوه‌دار
 بر من مسکین چرا خط خطا می‌کشد
 عاقل از بالای جاهل زردرویی می‌کشد
 نباشد نامه پیچیده صحرائ قیامت را
 از حجاب سرو نتوانست سر بالا کند

۱۲۹. معنی چند واژه در مقابل آن غلط آمده است؟

- (معمور: فرمانروا) (لف: گستردن) (خلیدن: فرو رفتن) (چارق: بند کفش) (ارغنون: نوازنده) (عذار: چهره) (عماری: کجاوه)
 ۱) دو
 ۲) سه
 ۳) چهار
 ۴) پنج

۱۳۰. همه موارد از ویژگی‌های فکری شعر انقلاب اسلامی است؛ به جز.....

- ۱) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر این دوره آشکار است.
 ۲) شاعران به مضامین اسلامی به ویژه فرهنگ عاشورایی روی آوردند.
 ۳) روح حماسه در بُعد آسمانی آن، در مثنوی‌های این دوره غلبه دارد.
 ۴) فرهنگ دفاع مقدس یکی از اصلی‌ترین درون‌مایه‌های شعر این دوره است.

۱۳۱. همه موارد از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری است؛ به جز:

- ۱) توجه به مردم، آزادی
 ۲) تعلیم و تربیت جدید، قانون
 ۳) دانش‌ها و فنون جدید، وطن
 ۴) معنی‌گریزی و ابهام در شعر، مدح و هجو

۱۳۲. با توجه به سبک شعر عصر بیداری همه موارد درست است، به جز

- ۱ شعر در این دوره عمومیت یافت و به‌عنوان زبان برنده نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.
- ۲ به علت تسلط کافی شاعران بر ادبیات کهن، توجه زیادی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در این عصر شده است.
- ۳ شاعران گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع، نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند. مانند پاره‌ای از اشعار میرزاده عشقی.
- ۴ شاعرانی که به زبان مردم کوچک و بازار شعر می‌گفتند، به قالب‌هایی مانند مستزاد، چهارپاره، ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.

۱۳۳. کدام بیت «فاقد» ویژگی «زبانی» سبک خراسانی است؟

- ۱ چنین آن دو ماهر در آداب ضرب زهم رد نمودند هفتاد حرب
- ۲ خود و نامداران هزار و دویست تو گفتی کشان بر زمین جای نیست
- ۳ ز فتراک بگشود بیجان کمند بینداخت و آمد میانش به بند
- ۴ کمان به زه را به بازو نکند به بند کمر بر بزد تبر چند

۱۳۴. کدام مورد به ترتیب، بیانگر «ویژگی نثر دوره سامانی و ویژگی فکری شعر سبک خراسانی» است؟

- ۱ تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز - توجه به صفا و پالایش درون در سروده‌های این عصر
- ۲ به‌کارگیری لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد - استفاده از قافیه و ردیف‌های بسیار ساده
- ۳ تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی - غالب بودن روح شادی و نشاط و خوش‌باشی
- ۴ آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان - حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره

۱۳۵. با توجه به ویژگی‌های قلمرو سه‌گانه شعر در سبک خراسانی، کدام مورد نادرست است؟

- ۱ واقع‌گرا بودن شعر و توصیفات عمدتاً طبیعی و ساده (قلمرو ادبی)
- ۲ طبیعی و معتدل بودن استفاده از آرایه‌های ادبی (قلمرو ادبی)
- ۳ ساده بودن اشعار پندآموز و اندرزگونه (قلمرو فکری)
- ۴ حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات (قلمرو فکری)

۱۳۶. کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟

«سالی چند بماندند که ملک بنام کودکی بود و کس هیبت نداشت و هیچ سپاه گرد نیامد تا شاپور بزرگ شد. پس چون پنج سال برآمد، عقل و تدبیر اندرو بدید و نخستین چیزی که از عقل و ادب شاپور بدیدند یک شب بر بام کوشک خفته بود و به تیسفون ...»

- ۱ کوتاهی جملات
- ۲ بهره‌گیری فراوان از لغات عربی
- ۳ ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
- ۴ تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۱۳۷. کدام عبارت از جنبه تاریخ ادبیات «درست» است؟

- الف) ایجاز و اختصار، کوتاهی جملات و بهره‌گیری کمتر از لغات عربی از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.
- ب) قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی در ادبیات بود.
- ج) رایج‌ترین انواع شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.
- د) نثر دوره سامانی گرچه ساده بود؛ اما اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن بسیار رواج داشت.

- ۱ الف - ج
- ۲ الف - د
- ۳ ب - ج
- ۴ ب - د

۱۳۸. نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

«رفتن هر دومان را با هم قبول نمی‌کرد؛ می‌گفت راند برو؛ وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم - مثل همیشه - یا هر دو یا هیچ کدام، پدر پاسخ داد که: پس هیچ کدام»

- ۱ محمدرضا سرشار - کشتی پهلو گرفته
- ۲ احمد یوسف‌زاده - آن بیست و سه نفر
- ۳ محمدرضا سرشار - آگه بابا بمیره
- ۴ سیدمهدی شجاعی - دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز

۱۳۹. متن زیر از کدام اثر برگزیده شده است و گوینده آن چه کسی است؟

«فرمان بزرگوار از خدای نامدار می‌گوید... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده‌نواز آمرزگار منم؛ مرا پرستید که...»

- ۱ اسرارالتوحید - محمد بن منور
۲ مناجات‌نامه - خواجه‌عبدالله انصاری
۳ کشف‌الاسرار - ابوالفضل میبیدی
۴ ترجمه تفسیر طبری - محمد بن جریر طبری

۱۴۰. کدام عبارت، «فاقد» ویژگی زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- ۱ عابدی را پادشاهی طلب کرد، اندیشید که دارویی بخورم تا ضعیف شوم.
۲ اندر آن جهان اندر محل رؤیت، گروهانی که خداوند را ببینند، غایب شوند.
۳ پیوسته نالان بود و خواب از وی بگسست و بر نعشی خفته بر دوش همی بردند.
۴ اگر همگان در تدارک این کار پشت در پشت نه ایستید، وکیل دریا را جرأت افزایش.

۱۴۱. کدام عبارت «فاقد» ویژگی زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- ۱ ملک پیلان با جملگی چشم به آب خوردن به سوی آن چشمه رفت و آن زمین خرگوشان بود.
۲ هرگاه که دست در شاخی زند بار دیگر در سرآید و مثلاً سنگ راه در هر گام پای دام او باشد.
۳ و لابد خرگوش را از آسیب پیل زحمتی باشد و اگر پای بر سر ایشان نهد، گوش‌مال تمام یابند.
۴ از حقوق رعیت و ملک آن است که هر یک را بر مقدار مروّت و یکدلی به درجه‌ای رساند.

۱۴۲. کدام مورد بیان‌گر ویژگی «ادبی» شعر معاصر است؟

- ۱ ابهام پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است.
۲ صور خیال، جدید و نو نیستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل هستند.
۳ موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.
۴ سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.

۱۴۳. در همه ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است، به جز:

- ۱ می‌صوفی‌افکن کجا می‌فروشد
۲ بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
۳ نعمت عاجل و آجل به تو داد از ملکان
۴ خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر
که در تابم از دست زهد ریایی
که در مقام رضا باش و ز قضا مگریز
زان که ضایع نشود هرچه به جای تو کند
هر که او را خبر از شنعت و رسوایی هست

۱۴۴. کدام ابیات دارای ویژگی‌های فکری سبک عراقی‌اند؟

- الف) من اگر خارم اگر گل چمن‌آرایی هست
ب) نمی‌توان غم دل را به خنده بیرون برد
ج) به سان پرستاره آسمان گردد سحرگاهان
د) جسم خاک از عشق بر افلاک شد
که از آن دست که او می‌کشدم می‌رویم
ز خنده‌رویی گل تلخی از گلاب نرفت
ز سبزه آبدار و سرخ گل و ز لاله بستان‌ها
کوه در رقص آمد و چالاک شد

- ۱ الف - ج
۲ الف - د
۳ ب - ج
۴ ب - د

۱۴۵. کدام مورد از ویژگی‌های فکری شعر «سبک عراقی» است؟

- ۱ درهم آمیختگی مختصات نو و کهن، در شعر این دوره کاملاً بارز است.
۲ گرایش به تصوف موجب رواج اندیشه‌هایی مانند بی‌اعتباری دنیا در شعر شد.
۳ مدعیان عرفان به شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.
۴ شاعران برای مضمون‌سازی از هر پدیده طبیعی یا هر موضوعی در قلمرو ذهن استفاده کردند.

۱۴۶. کدام موارد، بیانگر ویژگی‌های «فکری نثر» در دوره‌های «هفتم، هشتم و نهم» است؟
الف: ساده بودن فکر و کلام و درنیامیختن آن با پیچیدگی‌های عرفانی و حکمی و اندیشه‌های فلسفی.
ب: از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع ساختن متون ادبی.
ج: تضعیف تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان به دلیل نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی.
د: فراگرفتن ضعف و انحطاط فکری به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها و عدم صحت و اتقان مطالب.

- ۱ «الف» و «ب» ۲ «ب» و «د» ۳ «الف» و «ج» ۴ «ج» و «د»

۱۴۷. هریک از آثار زیر به ترتیب، نمونه کدام نوع نثر است؟

«دیباجة عیار دانش، احسن‌التواریخ، عالم‌آرای عباسی»

- ۱ بینابین، مصنوع، ساده ۲ بینابین، ساده، مصنوع ۳ مصنوع، بینابین، ساده ۴ ساده، مصنوع، بینابین

۱۴۸. در کدام بیت، ویژگی «ادبی سبک هندی» به چشم نمی‌خورد؟

- ۱ دوری از ما مکن ای چشم بد از روی تو دور
۲ در سر مرده‌دلان شور ندیده است کسی
۳ دامن شادی چو غم آسان نمی‌آید به دست
۴ سختی رسد از چرخ به نازک‌سخنان بیش
- زان که جانی تو و از جان نتوان بود صبور
نفس گرم ز کافور ندیده است کسی
پسته را خون می‌شود دل تالبی خندان کند
با سنگ سروکار بود شیشه‌گری را

۱۴۹. در کدام ابیات ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

- الف- طریق عقل را بر عشق رحجان می‌دهد زاهد عصایی بهتر از صد شمع کافوری است اعمی را
ب- لباس مرگ بر اندام عالمی زیباست چه شد که کوتاه و زشت این قبا به قامت ماست
ج- هر کجا غم نیست آنجا زندگانی مشکل است زین سبب آدم به تعجیل از بهشت آمد برون
د- خزینه گهر ماست معنی رنگین بریدن از دو جهان است تیغ جرأت ما
ه- در این درگاه بی‌چونی همه لطف است و موزونی چه صحرايي، چه خضرايي، چه درگاهي، نمی‌دانم

- ۱ الف - ب - ه ۲ الف - ج - د ۳ ب - ج - د ۴ ب - د - ه

۱۵۰. ویژگی‌های ادبی سبک هندی در همه ابیات مشهود است؛ به جز:

- ۱ گر عشقم آشکار شد انکار من مکن کانش به پنبه کس نتواند نهمان کند
۲ از بس که گرفتار به خون خوردن خویشم انگشت ندامت نتوانم به دهان برد
۳ نیست ممکن عشق را در سینه پنهان داشتن قرب این آینه طوطی می‌کند زنگار را
۴ صبح از جان‌های روشن یاد می‌آید مرا شام از تاریکی تن باد می‌آید مرا

۱۵۱. در کدام مورد، ویژگی فکری سبک عراقی و ویژگی زبانی سبک هندی (در نثر) آمده است؟

- ۱ مدعیان عرفان، اندک اندک اصالت خود را از دست دادند. - نثر این دوره به علت مدح و چاپلوسی از رونق افتاد.
۲ صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت. - از صحت و اتقان مطالب کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری فراگیر شد.
۳ در نثر آوردن جملات طولانی و کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد وجود داشت. - تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان تضعیف شد.
۴ نگارش کتاب‌هایی با عنوان فرهنگ لغت در این دوره رواج یافت. - در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهر سازی و تصنع پرداختند.

ایران نوشته
توشه ای برای موفقیت

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۲ مفهوم مشترک: اشتیاق بازگشت به وطن
۱ و ۳) رهایی از دل‌بستگی به وطن
۴) بلاکشی عاشق
۲. گزینه ۲ مفهوم بیت، این است که عاشق پس از اسیر عشق معشوق شدن، دیگر توان جدا شدن از وی را نخواهد داشت. در سایر ابیات چنین بیان شده است که اگر عاشق توسط معشوق رنجیده شود، از او جدا خواهد شد و به او مقید نخواهد ماند.
۳. گزینه ۱ بیت صورت سؤال و بیت گزینه یک هر دو به این مفهوم اشاره دارند که پس از عیش و خوشی فراوان، ناخوشی، گریه و سختی نیز فرا خواهد رسید.
۴. گزینه ۴ گزینه ۴: مفهوم بیت گزینه ۴، بر تفاوت نگاه شاعر نسبت به بهشت و دوزخ اشاره دارد؛ در حالی که در سایر ابیات، همانند بیت صورت سؤال چنین بیان شده که عشق به معشوق از همه چیز دو جهان برتر و والاتر است.
۵. گزینه ۱ مفهوم بیت صورت سؤال لزوم صبر در برابر مشکلات است؛ در حالی که مفهوم بیت این گزینه آن است که شاعر چاره‌ای جز صبر کردن ندارد و این صبر برای او تلخ و ناگوار است.
۶. گزینه ۴ شهرت حسن و کمال یار
گزینه‌های «۱»، «۲»، «۳» و صورت سؤال به عدم توجه معشوق به عاشق اشاره دارند.
۷. گزینه ۴ توصیه این گزینه این است که افراد متواضع را حقیر نشمار؛ اما گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» به بی‌وفایی دنیا اشاره دارند.
۸. گزینه ۳ مفهوم بیت سوم: بی‌قراری و بی‌صبری عاشق از دیدن روی معشوق.
مفهوم دیگر ابیات: لزوم کنار گذاشتن «خود» در راه رسیدن به معشوق ازلی و ابدی.
۹. گزینه ۲ بیت صورت سؤال در پی بیان ارزش تواضع و فروتنی است. می‌گوید اگر قطره‌آبی بخواهد مانند گوهر و جواهر شود، باید از ابر تا کف دریا تنزل کند و پایین بیاید. توضیح این که در گذشته اعتقادی وجود داشت مبنی بر این که مروری‌های داخل صدف‌ها در اصل، یک قطره آب بوده‌اند و به مرور تبدیل شده‌اند. در بیت گزینه ۲، هم شاعر در مصراع اول در قالب حسن تعلیل، می‌گوید موج از آن رو بر دریا غالب و پیروز شده است که شکسته است (منظور از شکستگی، چین و شکن موج است). در مصراع دوم هم، شکسته بودن (فروتنی) را دلیل پیروزی می‌داند. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: لزوم افزایش ظرفیت و توانایی برای کارهای دشوار
گزینه «۳»: نسبت دادن ساده‌دلی به صدف (که جایگاه مروراید است) و بیان این نکته که سادگی و ساده‌دلی (صفای باطن) است که انسان را جایگاه چیزهای ارزشمند قرار می‌دهد.
گزینه «۴»: بیان ویژگی‌های رهرو و عاشق حقیقی که در آتش دوزخ نمی‌سوزد (مانند ابراهیم) و از آب دریا خیس نمی‌شود.
۱۰. گزینه ۳ مفهوم بیت اول: بی‌صبری عاشق و ناتوانی از تحمل هجران یار
مفهوم بیت دوم: تنها عاشق حال عاشق را می‌فهمد.
مفهوم سایر گزینه‌ها:
۱) پایان‌ناپذیری راه عشق
۲) ضرورت پذیرفتن سختی‌های راه عشق برای رسیدن به معشوق
۴) تقابل عشق و صبر
۱۱. گزینه ۱ ابیات دیگر گزینه‌ها برخلاف گزینه «۱» بیانگر این موضوع هستند که عاشقان در پی آسایش و راحتی نیستند اما صورت سؤال و گزینه «۱» می‌گویند چنانچه راهی باشد تا بروند، مجدد باز نخواهند گشت.
۱۲. گزینه ۳ مفهوم این بیت تقابل همیشگی احساس و عقل است و به دنبال‌ی و مذمت آن ارتباطی ندارد.
۱۳. گزینه ۲ ابیات ۱، ۳ و ۴ اشاره به بدی نکردن در حق دیگران (و همچنین مفهوم اگر بدی کنی، بدی خواهی دید) دارد؛ در حالی که مفهوم بیت گزینه ۲ اشاره به گذرا بودن خوشی و ناخوشی و بی‌وفایی روزگار دارد.
۱۴. گزینه ۱ گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ بیان می‌کند که پیران به جستجوی جوانی هستند (همچنین اشاره‌ای به خمیدگی پشت ایشان نیز دارد)؛ اما در گزینه ۱ شاعر اذعان دارد که در جوانی زندگانی و حیات مطلوب خود را نیافته و جوانی‌اش از دست رفته است.
۱۵. گزینه ۲ مرد در صورت قبحی داشت یعنی زشت‌رو بود، پس نیک‌منظر نبود.
گزینه «۱»: به جمال محاسن خصال هر چه آراسته‌تر بود: به نیکویی‌های اخلاق بسیار آراسته بود ← نیک‌خویی
گزینه «۳»: من او را با سررشته راستی افکندم: من راه درست را به او نشان خواهم داد ← نیک‌اندیشی
گزینه «۴»: نقش از روی کار باز خواند: از ظاهر امر پی به باطن برد: تیزهوشی
۱۶. گزینه ۲ در سه گزینه سخن از «فاش شدن راز دل است»؛ ولی در گزینه «۲» عشق را اکتسابی نمی‌داند.
۱۷. گزینه ۲ بی‌هنران سکوت نمی‌کنند ولی دانایان خاموشی می‌گزینند، مثل شیشه پرشرابی که بر در آن مهر می‌زنند، ولی شیشه بی‌شراب درش باز است.
۱۸. گزینه ۱ مفهوم بیت سؤال و بیت اول: ستایش آزادی و مذمت وابستگی
مفهوم دیگر ابیات:
گزینه «۲»: وابستگی و وفاداری سبزه به باغ تا آخرین لحظه
گزینه «۳»: شکایت از درد فراق و بیان ناراحتی عاشقان از غم فراق معشوق
گزینه «۴»: بیان ناراحتی و غصه‌های عاشقان
۱۹. گزینه ۴ بیت صورت سؤال در پی بیان این نکته است که اگر می‌خواهی از دیگران آزار نبینی، خود نیز نباید بی‌دلیل کسی را آزرده کنی؛ بنابراین: مفهوم اصلی بیت این است که کسی از دیگران آزار می‌بیند که خودش دیگران را آزار داده باشد و این یعنی عمل انسان، نتیجه‌ای دارد که به‌خودش باز خواهد گشت. این مفهوم در گزینه‌های «۱» و «۳» با تمثیل‌های درو کردن هر آن چه

می‌کاریم و کوبیدن در خانه دیگران آمده است. در گزینه ۲، هم همین مفهوم به‌طور مستقیم با کردار بد و جزای آن بیان شده است.

در بیت گزینه ۴، شاعر به معشوقش می‌گوید که من جفاهای تو را تلافی خواهم کرد، اما هر کس همان کار را می‌کند که از اصل و ذاتش بر می‌آید.

۲۰. گزینه ۴ ابیات ۱، ۲ و ۳ و صورت سوال همگی در توصیف زیبایی و رفتار معشوق هستند، اما در گزینه ۴ شاعر اشاره به خود و دیوانگی‌های خویش دارد.

یک توضیح: از نظری دیگر نیز می‌توان پاسخ را گزینه ۳ دانست؛ زیرا ابیات ۱، ۲ و ۴ در توصیف لطافت و جنبه‌های مثبت و مورد پسند یار است؛ اما در گزینه ۳ یار به پروانه‌ای تشبیه شده که نماد و رفت (شکایت از بی‌وفایی یار).

۲۱. گزینه ۱ عبارت صورت سوال در ضمن حکایتی از قابوس‌نامه ذکر شده است و منظور بوذرجمهر این است که هیچ‌کس در جهان نیست که همه چیز را بداند. در بیت گزینه ۲، شاعر می‌گوید اگر چه اقلان (اهل خرد) فراوانند، اما به تنهایی نمی‌توانند بر همه چیز احاطه یابند. در بیت گزینه ۳، هم در مصراع به‌نحوی همین معنا بیان شده است؛ سفره حکمت را فقط در یک جا نمی‌گذارند و دانش را فقط به یک نفر نمی‌دهند. در بیت گزینه ۴، هم مفهوم این است که عقل همه چیزدان نیست، بلکه آفریننده عقل (خدا) است که همه چیز را می‌داند. بیت گزینه ۱، در ستایش خداوند و شکرگزاری به‌خاطر نعمات مختلفش.

۲۲. گزینه ۴ مفهوم عبارت سؤال و بیت چهارم: همراه بودن و درهم پیچیده شدن رنج و شادی، زخم و نوش به همراه یکدیگر در جهان مفهوم دیگر ابیات:

(۱) توجه کامل به معشوق و بی‌ارزش شدن دیگران در نظر عاشق

(۲) رسیدن به مقام فنا و ترک تعلقات دنیوی

(۳) توجه به گوشه‌نشینان و عارفان خلوت‌گزیده

۲۳. گزینه ۲ مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه ۲، «اغتنام فرصت» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تأکید بر ارزش هم‌نشین است (۳ / درویشان سالار هستند / ۴) هم‌نشینت باید بالاتر از تو باشد.

۲۴. گزینه ۱ بیت مفهم صورت سؤال: اگر معشوق شمشیرش را برای کشتن عاشقانش بیرون بکشد، اولین کسی که ادعای محبت معشوق را می‌کند من هستم؛ یعنی شاعر جان خود را با اشتیاق فدای راه عشق می‌کند.

در بیت گزینه ۱، هم شاعر بلایای راه عشق (زلزله طور) را به جان می‌خرد و در راه عاشقی پا پس نمی‌کشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: کسی که ادعای عاشقی بکند و از طرفی، از معشوق گله کند، عاشق واقعی نیست و سزاوار دوری از معشوق است.

گزینه ۳: شاعر پایداری خود در محبت معشوق را اعلام می‌کند و هجران و دوری را از ویژگی‌های عشق نمی‌داند.

گزینه ۴: شاعر تصویری جبرگرایانه از ملامت‌شدن می‌دهد و می‌گوید اینکه ملامت‌گران مرا ملامت می‌کنند، به اختیار من نیست.

۲۵. گزینه ۲ منظور شاعر در بیت صورت سؤال این است که اگر زیبایی و سودمندی شخص (مانند غنچه و دانه) عیان و آشکار باشد، افرادی پیدا می‌شوند که از آن سوءاستفاده کنند و او را به خاطر همین زیبایی و سودمندی، مال خود کنند. در بیت گزینه ۲، هم شاعر می‌گوید شخص خودآرا (کسی که مانند طاووس خودنمایی می‌کند)، به خاطر همین جلوه‌گری در نهایت به فنا می‌رود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شاعر در مصراع اول می‌گوید جسم اگر از هم بپاشد، غباری هم از آن باقی نمی‌ماند و در مصراع دوم می‌گوید روح، حتی در حد بخاری هم به جسم وابسته نیست.

گزینه ۳: شاعر انسان را به دانه‌ای تشبیه می‌کند و از این جهت که دانه با کاشتن دوباره می‌روید، مرگ انسان و در خاک رفتن او را هم مثل کاشتن دانه می‌داند و بنابراین، مرگ را مرحله نهایی زندگی انسان نمی‌داند.

گزینه ۴: مرغان سحرخیز به خاطر این نغمه سر می‌دهند که به انسان خواب‌آلوده، اهمیت سحرخیزی و استفاده از صبحگاه را گوشزد کنند.

۲۶. گزینه ۱ شاعر در بیت صورت سؤال، اشک و ناله سحرگاه را مانند باران می‌داند که سیاهی دل انسان را پاک می‌کند. در بیت گزینه ۱، هم شاعر گریه و زاری را به بارانی مانند می‌کند که گره از کار مستان می‌گشاید. در مصراع اول این بیت، «آیین» استعاره از دل است و هوای تر استعاره از گریه و زاری. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: چشمی که با توتیا اشک‌آلود شده باشد، گریه‌اش اثری بر دل نمی‌گذارد.

گزینه ۳: مانند زاغ که هرچقدر باران بر او بیارد پرهایش سپید نخواهد شد، گریه زیاد هم سیاهی بخت شاعر را سپید نکرده است.

گزینه ۴: شاعر اشک‌های خود را به گردنبندی مانند کرده است که دانه‌های گوهر آن یکی‌یکی پاره می‌شوند و بر زمین می‌ریزند.

۲۷. گزینه ۴ سعدی در بیت صورت سؤال، عشق را مانند کیمیا می‌داند که روی سرخ او را (مانند مس سرخ‌رنگ)، به رنگ زرد درآورده است (مانند طلا)؛ بنابراین، سعدی زردرو بودن عاشق را نشانه کمال‌بخشی عشق می‌داند. در بیت گزینه ۴، هم شاعر می‌گوید عشق دریایی را در گریبان قطره‌ای جای داده است و ذره ناچیزی را مانند خورشید، کمال و زیبایی بخشیده است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عشق ویرانگر است و اگر کوه طور از هیبت عشق از هم بپاشد، تعجبی ندارد.

گزینه ۲: شاعر در این بیت تصویری بدیع آفریده است. معنی بیت این است که عشق وقتی از چشم من به خود نظر کرد، مانند شبی در برابر آفتاب، بخار شد؛ بنابراین، شاعر در اصل بزرگی عشق را در نظر خود بیان می‌کند، ولی آن قدر در این بزرگی اغراق می‌کند که می‌گوید وقتی عشق از هیبتی که من برایش قائم‌باخبر شود، خود عشق محو و نابود می‌شود.

گزینه ۳: عشق بلاخیز است و به یک نظر می‌تواند جهان را غرق خون کند.

۲۸. گزینه ۳ در ابیات «ب» و «د»، این مطلب بیان شده است که عاشق از سختی‌های راه عشق باکی ندارد و همه این سختی‌ها را به جان می‌خرد.

تشریح سایر ابیات:

بیت الف) شاعر (عاشق) به معشوق می‌گوید که من با سختی‌هایی که در راه عشق برابم به وجود می‌آید، نه تنها غمگین نمی‌شوم، شاد و خوشحال هم خواهم شد.

بیت ج) بلبل به عشق گل، همواره جفای خار را تحمل می‌کند؛ بنابراین هر کس در شوق رسیدن به گل (معشوق) است، باید حتماً تحمل خار (بلایای راه عشق) را هم داشته باشد.

۲۹. گزینه ۱ مفهوم مشترک گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: با رفتن یار، جان عاشق نیز از تشش به در می‌رود.

مفهوم گزینه ۱: جان و دل و تن موانع وصال یار هستند.

۳۰. گزینه ۱ مفهوم مشترک ابیات «ب» و «د»: نتیجه ستمگری نابودی است.

مفهوم بیت «الف»: توصیف سلحشوری و شایستگی تاج‌داری ممدوح

مفهوم بیت «ج»: فرد سرکش و مغرور فضیلتی ندارد.

۳۱. گزینه ۲ مفهوم مشترک ابیات: سختی‌های روزگار نصیب افراد بلندمرتبه و والا می‌شود.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: رسم جهان ستم و آسیب است.

۳۲. گزینه ۴ در بیت صورت سؤال و بیت گزینه (۴) شاعر دلیل گریستن زیاد خود را کاشتن نهال محبت در دل یار بیان می‌کند.

۳۳. گزینه ۳ در عبارت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) به مفهوم همراهی غم و شادی در این دنیا اشاره شده است.

۳۴. گزینه ۱ در ابیات گزینه‌های (۲، ۳ و ۴) به مطیع و بی‌دفاع بودن در برابر خواست دوست اشاره شده است.

مفهوم گزینه ۱: شیرین بودن دشنام یار

۳۵. گزینه ۴ در بیت صورت سؤال و بیت گزینه (۴) به ضرورت وجود پیر و راهنما در طی طریقت اشاره شده است.

۳۶. گزینه ۴ مفهوم بیت سؤال و بیت چهارم: لزوم وجود راهنما، رهبر و مرشد در طی طریق عرفان.

مفهوم دیگر ابیات:

(۱) شکایت از نبودن مرشد و راهنما

(۲) برتری آب حیات لب معشوق بر آب حیات حضرت خضر

(۳) بیان شرمندگی کسانی که به جای پیمودن راه حق بر راه مجاز (راهی جز راه حق) هستند.

۳۷. گزینه ۲ در بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های (۱، ۳ و ۴) مفهوم شیرین بودن درد و سخنان تلخ و دشنام از سوی یار موردنظر بوده است. در حالی که در بیت گزینه (۲) به بی‌تأثیر بودن

دوری در عشق اشاره می‌کند.

۳۸. گزینه ۱ محبت پایدار: بیت د (دل‌م تا ابد با زلفت پیوند دارد)

کمال مطلوب: بیت ج (با غایت همت و تلاشم پیروز شدم)

فاش شدن راز: بیت ب (راز عاشق در صبح هویدا شد)

بی‌توجهی معشوق: بیت الف (یار توجهی به غم عاشق ندارد)

علاج واقعه قبل از وقوع: بیت هـ (گرگ را قبل از نابودی گوسفند بکش)

۳۹. گزینه ۴ مفهوم بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: دل را از هر آنچه در عالم است پاک کن تا دل تو جلوه‌ای از روی یار باشد.

۴۰. گزینه ۱ مفهوم بیت صورت سؤال: طلوع خورشید

مفهوم بیت گزینه ۱: غروب خورشید (مفهوم متضاد بیت صورت سؤال)

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۳: طلوع خورشید و فرا رسیدن صبح

گزینه ۴: نمایان شدن رخسار یار و بیان جلوه‌گری او

۴۱. گزینه ۲ مفهوم بیت «الف»: فراغت خاطر داشتن به دلیل آینده‌نگری

مفهوم بیت «ب»: با توجه به کنایه عنان نفس را کشیدن به خویشتن‌داری ارتباط دارد.

مفهوم بیت «ج»: فروتنی است که در مصراع دوم بیان شده است.

مفهوم بیت «د»: معنای کلی بی‌توجهی به اصل و توجه به حواشی است.

۴۲. گزینه ۴ مفهوم بیت گزینه ۳ و صورت سؤال هر دو اشاره به تسلیم بودن و رضایت به خواسته دوست دارد.

۴۳. گزینه ۳ ابیات ۱، ۲ و ۴ و صورت سؤال اشاره به بهار و سفیدی شکوفه درختان و شکوفایی غنچه‌ها دارند (توصیف بهار) اما بیت ۳ فقط اشاره به شراب‌نوشی و گشت و گذار در بهار دارد و به

توصیف بهار اشاره‌ای نکرده است.

۴۴. گزینه ۴ تصویر مشترک هر دو بیت: طلوع خورشید و تابش نور آن

۴۵. گزینه ۲ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۲: خوشایند بودن رنج زندان به امید دیدار چهره یار

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نبودن شادمانی حقیقی در این دنیا

گزینه ۲: شکایت شاعر از بی‌مهری و بی‌توجهی یاران نسبت به او

گزینه ۳-۴: بیان عاشقی و جمال‌پرستی (گرایش عشق به حسن و زیبایی)

۴۶. گزینه ۱ بررسی مفاهیم ابیات گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: عدم درک درست حواس آدمی از دنیا

گزینه ۳: جاودانگی عشق در سینه عاشق

گزینه ۴: طلب آسودگی از آتش عشق

۴۷. گزینه ۲ مفهوم ابیات مشترک تقابل عقل و عشق است، اما در بیت گزینه ۲، می گوید در مسیر عشق عاقل و دیوانه در کنار هم قرار می گیرند.
۴۸. گزینه ۲ در بیت آمده در صورت سؤال و بیت گزینه ۲، این مفهوم نهفته است که گرفتاری و خواری در کنار یار خوش است.
۴۹. گزینه ۳ مفهوم ابیات مشترک در گزینه های ۱، ۲ و ۴، مصائب و سختی های راه عشق است و بیان این نکته که عاشق همه این گرفتاری ها را می پذیرد. اما در بیت گزینه ۳، آمده است که دل برداشتن از داغ و درد عشق مشکل است.
۵۰. گزینه ۳ ابیات گزینه های ۱، ۲ و ۴، در پی بیان این نکته اند که عبادت، تضرع و گریه و زاری نیمه شب و سحرگاه به درگاه خداوند، تأثیر خود را می گذارد و برای انسان قبول درگاه الهی، دفع بلاها و ارزشمندی را به همراه دارد.
- در بیت گزینه ۳، حافظ شوق لب معشوق را دلیل از یاد بردن ورد سحرگاه (عبادت سحرگاهی) و درس شبانه می داند.
۵۱. گزینه ۳ مفهوم مشترک ابیات: سختی های روزگار و دشمنان نمی توانند عشق را از جان عاشق بیرون کنند.
مفهوم سایر گزینه ها:
- ۱) شاعر جان را به گروگان، نزد یار می فرستند تا غم فراق، دل را ویران نکند.
۲) عاشقان صبورند و شکایتی از روزگار ندارند.
۳) غم فراق سخت تر از غم حبس و زندانی شدن است.
۵۲. گزینه ۲ مفهوم مشترک بیت گزینه ۲ با بیت صورت سؤال: ناممکن بودن سخنان پرمعنا و تأثیر گذار با وجود خاطر پریشان و غمگین
مفهوم سایر گزینه ها:
- گزینه ۱ توصیه به ملاحظه احوال معشوق و نرنجاندن خاطر او
گزینه ۲ خودستایی و تمجید شاعر از اندیشه و بیان شعری خود
گزینه ۳ - وقفه و تأخیر افتادن در شعر سرودن شاعر
۵۳. گزینه ۴ مفهوم مشترک بیت گزینه ۴ با بیت صورت سؤال: انس گرفتن دل عاشق با چین و شکن زلف یار و یاد نکردن جایگاه قبلی (دلپذیر بودن گرفتاری در دام زلف یار برای عاشق)
مفهوم سایر گزینه ها: گرفتار شدن دل عاشق در دام زلف یار
۵۴. گزینه ۳ مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۳: خوشایند و دلپذیر بودن کلام تلخ یار برای عاشق
مفهوم سایر گزینه ها:
- گزینه ۱ انسان بدخلق بهتر از دوستان خوشرو سرزنش می کند.
گزینه ۲ رهایی از شرایط بد هرگز برای انسان ناگوار نیست.
گزینه ۳ - رسیدن شاعر به آسایش پس از سپری کردن روزگار تلخ و دشوار.
۵۵. گزینه ۱ در این سوال احتمالاً طراح محترم ابیات الف، ج و د، را بر اساس این دو مفهوم که «سرنوشت و بخت بد تغییرپذیر نیست، هم مفهوم دانسته اند؛ اما اولاً بیت ج، خیلی با مفهوم بخت سیاه و سرنوشت بد هماهنگ نیست (گلی که به چشمه خورشید سر بکشد، هر چه باشد، بدبخت نیست!) و ثانیاً اگر به مفهوم ابیات دقت کنیم، هر پنج بیت، اشتراک هایی اساسی با هم دارند که نتیجه می گیریم سوال جواب مشخصی ندارد:
- الف) بخت من سیاه بود و با گریه دائمی هم نتوانستم سیاهی بخت خود را علاج کنم، همان طور که زاغ پره های سیاه دارد و هر چه باران بر او ببارد، پرهایش سپید نمی شود.
ب) مجنون و عاشق، همواره در زنجیر است؛ همان طور که موج، جزئی از آب روان است.
ج) گلی که توسط باغبان تربیت نشده باشد، اگر به خورشید هم برسد باز هم خودرو محسوب می شود.
د) اگر بخت بد باشد، هر چقدر هنر هم داشته باشی، به کار نمی آید.
ه) نسیحت و اندرز بر انسان گران جان تأثیری ندارد، همان طور که پای خوابیده را با فریاد نمی توان بیدار کرد.
- ملاحظه می کنید که در همه ابیات، یک امر ذاتی و طبیعی (مانند بخت، گران جانی، زنجیر بر پای داشتن و خودرو بودن) وجود دارد که نمی توان آن را با تربیت و تلاش، تغییر داد؛ بنابراین، تمامی ابیات دقیقاً هم مفهوم اند و تفاوت جزئی هم نمی توان در آن ها یافت.
۵۶. گزینه ۳ کمال الدین اسماعیل، درباره قتل عام سال ۶۳۳ هجری در اصفهان این رباعی را سروده است و خود در سال ۶۳۵ هجری به دست مغولان کشته شد.
۵۷. گزینه ۱ فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع فرخی را شکوفا ساخت.
۵۸. گزینه ۳ دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان های محمدعلی جمال زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
۵۹. گزینه ۱ این گزینه از عوامل مهم پیشرفت زبان فارسی در این دوره است.
- گزینه های ۲، ۳ و ۴، از رخدادهای عمده در این دوره است.
۶۰. گزینه ۲ شاعر ابیات، از پیشگامان شعر فارسی است. شکل واژگانی چون «اندر» و «همی پرواز» هم نشان می دهد که شاعر کهن است.
انوری متعلق به سبک بینابین قرن ششم است که «اندر» در آن کاربرد کمتری دارد. جمال الدین شاعر سبک عراقی است که ویژگی های زبانی سبک خراسانی را ندارد. محتوای شعر ناصر خسرو شاعر سبک خراسانی نیز وصف طبیعت نیست.
۶۱. گزینه ۳ ملاحسین واعظ کاشفی (متوفی در ۹۱۰ هـ ق) کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.
۶۲. گزینه ۳ «تاریخ الرسل و الملوک» نوشته محمد بن جریر طبری به عربی است که ابوعلی بلعمی آن را به فارسی برگرداند و به تاریخ بلعمی شهرت یافت.
۶۳. گزینه ۴ رشحات عین الحیات از علی بن حسین واعظ کاشفی: عرفان
جامع عباسی از شیخ بهایی: فقه
عالم آرای عباسی از اسکندربیک ترکمان: تاریخ

۶۴. گزینه ۲ بیت صورت سؤال از عارف قزوینی است و نه فرخی یزدی، دیگر اینکه وی تحت تأثیر مسعود سعد سلمان و سعدی بوده است و در دوره هفتم نماینده مجلس شد.
۶۵. گزینه ۲ شعر آزادی با مطلع «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی، یکی از اشعار معروف دوره مشروطه سروده فرخی یزدی است که در گزینه ۲، به اشتباه به عارف قزوینی نسبت داده شده است.
۶۶. گزینه ۱ زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و آن را «فارسی میانه» نامیده‌اند.
۶۷. گزینه ۳ خسی در میقات و مدیر مدرسه از جلال آل احمد، راه‌آب‌نامه و تلخ و شیرین از محمدعلی جمالزاده، زمستان و از این اوستا از مهدی اخوان ثالث و شهری چون بهشت و آتش خاموش از سیمین دانشور است.
- سه تار، دید و بازدید و ارزیابی شتاب‌زده: جلال آل احمد / سووشون: سیمین دانشور / یکی بود یکی نبود: محمدعلی جمالزاده / همسایه‌ها: احمد محمود / دهکده پرملال: امین قیبری / آخر شاهنامه: مهدی اخوان ثالث / تنگسیر: صادق چوبک / شوهر آهو خانم: محمدعلی افغانی / چشمپایش: بزرگ علوی / سگ ولگرد: صادق هدایت
۶۸. گزینه ۳ صاحبان آثار کتاب‌های صورت سؤال به ترتیب: موسوی گرمارودی، احمد محمود و قیصر امین‌پور هستند که آثار دیگری از ایشان در گزینه ۳ آمده است.
۶۹. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱) در دهه نخست انقلاب اسلامی گرایش به ساده‌نویسی رواج داشت؛ نه پیچیده‌نویسی.
- گزینه ۲) گرایش به داستان‌های بلند بیش از داستان‌های کوتاه بود.
- گزینه ۴) اومانسیم در بعد از انقلاب کم‌رنگ بود؛ نه چشمگیر.
۷۰. گزینه ۲ جامی، نفحات‌الانس خود را به شیوه تذکره‌الاولیای عطار نوشته است.
۷۱. گزینه ۴ عشاق‌نامه از فخرالدین عراقی به نظم، نفحات‌الانس از جامی به نثر و تحفه‌الاحرار از جامی به نظم هستند. مکاتیب به نثر (رد گزینه ۱)، فیه ما فیه به نثر (رد گزینه ۲) و عین‌الحیات به نثر (رد گزینه ۳) است. مکاتیب به نثر (رد گزینه ۱) و بهارستان نثر آمیخته به نظم.
۷۲. گزینه ۴ ۱- نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود / ۲- نثر فنی در قرن هشتم با سيطرة تیموریان بر ایران / ۳- از میان می‌رود / ۴- تا آن جا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره ۵- جای نثر فنی را می‌گیرد. / ۶- و نویسندگان، آثار موجود را که به نثر فنی بود، ۷- به نثر ساده بازنویسی می‌کنند.
۷۳. گزینه ۲ بیت از قصاید فرخی سیستانی است.
۷۴. گزینه ۱ مدار صفر درجه و زمین سوخته از احمد محمود و آینه‌های دردار از هوشنگ گلشیری در شمار آثار انقلاب اسلامی هستند.
۷۵. گزینه ۲ نادرستی‌های موجود در گزینه‌ها: «۱» محبوب‌القلوب: نثر مصنوع «۳»، احسن‌التواریخ نثر بینایی «۴»، شرف‌نامه بدلیسی نثر ساده دارد. دیباچه عیار دانش نیز مصنوع است.
۷۶. گزینه ۱ ایرج میرزا: در طنز و هزل و هجو چیره‌دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- عارف قزوینی: تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- فرخی یزدی: وی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- میرزاده عشقی: شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه بود.
۷۷. گزینه ۳ موارد نادرست در گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: اسرارالتوحید زندگی ابوسعید ابوالخیر است که محمد منور آن را نوشته است. چهارمقاله درباره چهار صنعت شاعری دبیری نجوم و طبابت است.
- گزینه «۲»: موضوع مرصادالعباد تصوف و عرفان است. مجالس المؤمنین درباره تاریخ تشیع است. بدایع الوقایع درباره تاریخ است.
- گزینه «۴»: موضوع حبیب‌السیر تاریخ است.
۷۸. گزینه ۴ مجله «بهار» که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به‌وسیله میرزایوسف‌خان اعتصامی آشتیانی (پدر پروین اعتصامی) منتشر شد و پس از آن دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا بهار به عرصه ظهور رسید.
۷۹. گزینه ۴ تشریح موارد نادرست:
- الف) در عصر مشروطه، به‌دلیل روحیه باستان‌گرایی و کاوشگرانه نویسندگان و نیز دردسره‌های نگارش رمان‌های سیاسی، بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.
- ب) این جمله درباره نثر ساده و عامیانه دهخدا صدق می‌کند. سبک قائم‌مقام اگر چه سادگی را داشت، اما عامیانه نبود و گاهی مانند گلستان سعدی موزون و مسجع هم می‌شد.
۸۰. گزینه ۱ آثار ذکرشده در این گزینه همگی مربوط به دوره بیداری‌اند. گلشن صبا از صبای کاشانی (رد گزینه ۲)، گنجینه نشاط از نشاط اصفهانی (رد گزینه ۳) و خداوندنامه از صبای کاشانی (رد گزینه ۴) از آثار دوره بازگشت هستند.
۸۱. گزینه ۲ در دوره ناصرالدین شاه، این نوع ادبی رواج یافت. اولین نمایشنامه‌نویس فارسی، میرزا آقا تبریزی بود. زبان این نمایش‌نامه‌ها ساده، روان و عوام فهم است.
۸۲. گزینه ۴ جمله‌هایی که در موارد «ب»، «ج» و «ه» آمده مربوط به زبان پهلوی است، ولی جمله موارد «الف» و «د» مربوط به زبان پارسی است.
۸۳. گزینه ۲ بخارا در زمان سامانیان عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندان که در این شهر می‌زیستند، آثار ارزنده‌ای به پارسی و عربی در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند.
۸۴. گزینه ۴ ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» در دست است.
۸۵. گزینه ۳ دلیل نادرست بودن سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱) ترجمه عربی و فارسی بعضی از آثار زبان پهلوی مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» باقی مانده است.
- گزینه ۲) زبان پارسی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- گزینه ۴) فارسی باستان: این زبان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م) رایج بود. آثار برجای‌مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.

۸۶. گزینه ۱ دلیل نادرست بودن موارد گزینه «ا»:
- (ب) شاهنامه ابومنصوری به سال ۳۴۶ قمری ...
- (ج) «تاریخ الرسل و الملوك» تألیف محمد بن جریر طبری به زبان عربی بوده است که ابوعلی بلعمی آن را به زبان فارسی برگردانده است.
۸۷. گزینه ۴ متن صورت سوال ماجرای عبدالملک و فیل سواران ابرهه را بیان می‌کند که داستانی از قرآن است. در مورد تفسیر طبری هم می‌دانید که مبتنی بر قرآن و داستان‌های پیرامون آن نوشته شده است. متن ساده و قابل فهم، کوتاهی جملات، آوردن کلمه فارسی کم کاربرد در مقایسه با دوره‌های بعدی (آمدن اشتر به جای شتر) هم یادآور ویژگی‌های نثر دوره سامانی است. در حالی که در متون منثور دوره‌های سلجوقی و غزنوی که سه کتاب آمده در گزینه‌ها از آن دوره هستند، جملات سخت‌تر و طولانی‌ترند و کلمات عربی جای خود را در متن باز کرده‌اند.
۸۸. گزینه ۱ رمان «شمس و طغرا» را محمدباقر میرزا خسروی و «بره گمشده» را هوشنگ گلشیری نوشته است. در سایر گزینه‌ها نادرستی دیده نمی‌شود.
۸۹. گزینه ۲ نادرستی‌های موجود در کتاب‌های ذکر شده:
- راه‌آب‌نامه: محمدعلی جمالزاده / دهکده پرملال: امین فقیری / جعفرخان از فرنگ برگشته: حسن مقدم / دید و بازدید: جلال آل احمد
۹۰. گزینه ۳ پس از نویسندگان نسل اول، کسانی چون: آل احمد، دانشور، ساعدی، مدرسی، میرصادقی و اعتمادزاده روی کار آمدند که شیوه تلفیقی را برگزیدند. سبک آنان تلفیقی بود از آنچه خود داشتیم و آنچه از شیوه‌های غربی گرفتیم.
۹۱. گزینه ۴ نمایشنامه‌های میرزا آقا تبریزی، تنها نمونه‌های ادبیات نمایشی در دوره مشروطه محسوب می‌شوند.
- توجه: بیان عبارت گزینه «۴» طوری است که می‌توان به آن اشکال وارد کرد. نمایشنامه‌های تبریزی «تنها نمونه‌های ادبیات نمایشی» نیستند، بلکه «تنها نمونه‌های ادبیات نمایشی در دوره مشروطه» هستند. البته با توجه به نادرستی واضح گزینه‌های دیگر، می‌توان از کژتابی این جمله چشم‌پوشی کرد.
- تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: «تهران مخوف» نخستین رمان اجتماعی ادبیات معاصر است.
- گزینه «۲»: «افسانه» به‌عنوان بیانیه شعر نو شناخته می‌شود. تثبیت جریان نوگرایی شعر نیما، در سال ۱۳۱۶ با شعر «قنوس» اتفاق می‌افتد.
- گزینه «۳»: بزرگ علوی از نویسندگان نسل اول داستان‌نویسی معاصر است. جلال آل‌احمد و سیمین دانشور از نویسندگان نسل دوم هستند که سبکی تلفیقی را ارائه دادند.
۹۲. گزینه ۱ عبارت گزینه ۱ صحیح ذکر شده است.
- تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: شعر نو تفزلی در دوره دوم (و نه سوم) ظهور کرد.
- گزینه ۳: این گروه از رهروان نویسندگان نسل اول هستند و از نویسندگان دوره مقاومت نیستند.
- گزینه ۴: داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک (نویسندگان نسل اول) آغاز شد.
۹۳. گزینه ۳ موارد نادرست جملات «ج» و «د»:
- (ج) پروین در قصیده به سبک ناصر خسرو و به روانی و لطافت سعدی شعر می‌سراید. اوج سخن پروین در قطعات اوست که در آنجا به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
- (د) جمال‌زاده در داستان، بیشتر از محتوا به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات متداول و عامیانه در نثر توجه داشت و راه زین‌العابدین مراغه‌ای را در «سیاحت‌نامه» رفت.
۹۴. گزینه ۲ خطاهای موجود در متن سوال:
- یک) اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم نوشته شد.
- دو) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک گسترش یافت.
- سه) بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» موسوم به نویسندگان نسل اول هستند.
۹۵. گزینه ۳ «بدوک» نام فیلمنامه‌ای از سیدمهدی شجاعی است.
۹۶. گزینه ۲ داستان باستان از میرزا حسن خان بدیع است. میرزا حبیب خراسانی در زمره شاعران این دوره جای می‌گیرد و محمدباقر میرزا خسروی هم صاحب کتاب شمس و طغرا است. پس گزینه‌های ۳ و ۴، رد می‌شوند. جای پای خون کتاب سید مهدی شجاعی و همسایه‌ها از احمد محمود است. تهران مخوف را هم مشفق کاظمی نوشته است.
۹۷. گزینه ۲ آثار علی مؤذنی: ظهور - سفر ششم - ملاقات در شب آفتابی - دلاویز تر از سبز (رد گزینه ۱)
- آثار سیدعلی موسوی گرمارودی: گوشواره عرش - صدای سبز - خواب ارغوانی - برآشفتن گیسوی تاک
- آثار محمدعلی جمال‌زاده: تلخ و شیرین - راه آب‌نامه - یکی بود، یکی نبود (رد گزینه ۴)
- آثار سیمین دانشور: آتش خاموش - سووشون - شهری چون بهشت (رد گزینه ۳)
- نویسندگان دیگر آثار مطرح در گزینه‌ها عبارت‌اند از:
- زمستان ۶۲ (اسماعیل فصیح) - زیارت و دید و بازدید (جلال آل احمد) - زمستان (مهدی اخوان ثالث) - زمین سوخته (احمد محمود)
۹۸. گزینه ۲ بدوک از فیلم‌نامه‌ها و ضیافت و جای پای خون حاصل تجربه‌های داستانی سید مهدی شجاعی هستند. سایر عبارات درست ذکر شده‌اند.
۹۹. گزینه ۴ جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی از شاعران نواحی مرکزی (عراق عجم)، خاقانی از شاعران حوزه آذربایجان و انوری و سنایی هم از دیگر شاعران تأثیرگذار در نیمه دوم قرن پنجم و قرن ششم هستند.
- در گزینه‌های دیگر، «فردوسی» شهید بلخی، فرخی سیستانی، کسایی و رودکی، از شاعران سبک خراسانی هستند که قبل از این دوره می‌زیسته‌اند.
۱۰۰. گزینه ۳ گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به ویژگی‌های داستان‌نویسی دوره انقلاب اشاره دارد. گزینه «۳» نادرست است. زبان داستان‌ها به‌ویژه در زمان جنگ عامیانه است.
۱۰۱. گزینه ۱ خالق آثار ذکر شده در عبارت صورت سوال با گزینه «۱» مشترک است. معرفی همه کتاب‌های آمده در صورت سوال و گزینه‌ها:
- مجالس سبعة، مکاتیب، مثنوی معنوی، فیه ما فیه و دیوان شمس از مولوی صد پند، رساله دلگشا، اخلاق الاشراف و موش و گربه از عبید زاکانی
- تاریخ گزیده از حمدالله مستوفی
- نفحات الانس، بهارستان، تحفه الاحرار از جامی
- تذکره الاولیا از عطار

عشاق نامه و لمعات از فخرالدین عراقی
جامع التواریخ از رشیدالدین فضل‌الله همدانی
تاریخ جهانگشا از عظاملک جوینی
مرصاد العباد از نجم‌الدین رازی
جمشید و خورشید از سلمان ساوجی

۱۰۲ . گزینه ۱ آثار جامی: نفحات‌الانس، تحفة‌الاحرار و بهارستان
آثار عبید زاکانی: رساله دلگشا، صد پند، موش و گربه و اخلاق‌الاشراف
آثار فخرالدین عراقی: لمعات و عشاق‌نامه
آثار مولانا: مجالس سبعة، فیه ما فیه، مثنوی معنوی و دیوان شمس
نویسندگان دیگر آثار مطرح در گزینه‌ها عبارتند از:

اسرارالتوحید: محمدبن منور - جمشید و خورشید: سلمان ساوجی - تذکره‌الاولیا: عطار

۱۰۳ . گزینه ۴ نثر کتاب «المعجم فی معاییر اشعار العجم» در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.

۱۰۴ . گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱ (عشاق‌نامه)، متعلق به عراقی، شاعر قرن هفتم است. «صد پند» از عبید زاکانی، شاعر و نویسنده قرن هشتم است. «تفسیر طبری» نیز از محمدبن جریر طبری و متعلق به قرن سوم است.

گزینه ۲ (تاریخ گزیده)، مربوط به قرن هشتم است. «لمعات» مربوط به قرن هفتم و «کشف الاسرار» مربوط به قرن ششم است.

گزینه ۳ (موش و گربه) مربوط به قرن هشتم و از آن عبید زاکانی است. «تحفة‌الاسرار» از جامی، شاعر قرن نهم است و «تذکره دولتشاه» نیز متعلق به دولتشاه سمرقندی، نویسنده قرن نهم است.

گزینه ۴ (مثنوی جمشید و خورشید) سامان ساوجی در قرن هشتم سروده شده است. «چهار مقاله» از نظامی عروضی و متعلق به قرن ششم است. ترجمه «کليلة و دمنه» نیز از نصرالله منشی نویسنده قرن ششم است.

۱۰۵ . گزینه ۱ دلیل نادرست بودن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ (عراقی در کتاب لمعات خود سبک‌وسلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

گزینه ۳ (جامی شاعر قرن نهم هجری بوده است...

گزینه ۴ (نثر طبقات، ساده؛ نثر تاریخ و صاف، پیچیده و نثر مرصادالعباد گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است.

۱۰۶ . گزینه ۴ نثر ساده این دوره را نمی‌توان همه‌جا فصیح و بلیغ دانست.

۱۰۷ . گزینه ۳ هر چند شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران نقش بسزایی داشتند، اما کم‌وبیش به زبان فارسی هم کتاب نوشته و شعر گفته‌اند و به نوعی علاقه نشان داده‌اند. ضمناً مقام شیخی و رهبری طریقت شاهان صفوی و رقابت آنها با شاهان عثمانی و هندی هم باعث توجه آنها به مسائل فرهنگی و از جمله، شعر و شاعری بود.

۱۰۸ . گزینه ۱ شاه نعمت‌اله ولی در تصوف و طریقت مقامی بلند داشته است. (رد سایر گزینه‌ها)

۱۰۹ . گزینه ۲ مجالس المؤمنین (قاضی نورالله شوشتری) / جامع عباسی (شیخ بهایی) / محاکمة‌الغیین (امیر علیشیر نوابی) / صدپند (عبید زاکانی)

۱۱۰ . گزینه ۲ به لحاظ تاریخ ادبیاتی راه یافتن لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان مربوط به سبک هندی است و به قرن دهم و یازدهم هجری برمی‌گردد.

۱۱۱ . گزینه ۴ نثر آثار آمده در صورت سؤال به ترتیب در گزینه ۴، آمده است.

شرفنامه بدلیسی ← ساده / محبوب‌القلوب ← مصنوع / احسن‌التواریخ ← بینابین / داراشکوه ← ساده

۱۱۲ . گزینه ۴ اسکندر بیگ ترکمان کتاب «عالم‌آرای عباسی» را در موضوع تاریخ نوشته است و جامی در «نفحات‌الانس» به شیوه «تذکره‌الاولیا» عطار، به شرح احوال عرفا و بیان حقایق عرفانی پرداخته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: موضوع تاریخ گزیده، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هجری قمری است.

گزینه ۲: رشحات عین‌الحیات اثر علی‌بن‌حسین واعظ کاشفی و در مورد عرفان است. حسین واعظ کاشفی نویسنده «انوار سهیلی» است.

گزینه ۳: مجالس المؤمنین در موضوع زندگی‌نامه نوشته شده است. ضمناً نویسنده «المعجم فی معاییر اشعار العجم» شمس قیس رازی است.

۱۱۳ . گزینه ۴ مربوط به قلمرو فکری است و ارتباطی با ویژگی‌های زبانی ندارد.

۱۱۴ . گزینه ۲ صورت سؤال و گزینه ۲، به عدم غفلت از مسیر راه اشاره دارند.

۱۱۵ . گزینه ۲ نثر قابوس‌نامه نثری است ساده و روان؛ لغات عربی در آن بسیار اندک است و ظاهراً نویسنده در به کار بردن لغات فارسی تعمّدی داشته است و سعی می‌کند تا آنجا که ممکن است ضمن جملات کوتاه، لغات و اصطلاحات را به فارسی بیاورد. نثر این کتاب، از نمونه‌های نثر مرسل به شمار می‌رود. با توجه به سادگی و کوتاهی جملات، استفاده کم از واژگان عربی و مسجع نبودن می‌توان گزینه ۲، را مناسب دانست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مسجع بودن و استفاده زیاد از آرایه‌های ادبی و واژگان عربی

۳) مسجع بودن و استفاده زیاد از آرایه‌های ادبی و واژگان عربی

۴) استفاده زیاد از واژگان عربی

۱۱۶ . گزینه ۴ سبک شعری در این گزینه عراقی (وصف عشق) و در دیگر ابیات خراسانی (پندآموزی، دانش و توصیفات عینی) است.

۱۱۷ . گزینه ۱ معنای صحیح کلمات:

حلاوت: شیرینی / کرانه: ساحل

۱۱۸. گزینه ۲. گزینه ۲، و صورت سؤال به عدم ترس از سختی‌ها اشاره دارند.

۱۱۹. گزینه ۱. توجه داشته باشید که تمام مصراع‌های آمده در سبک خراسانی سروده شده‌اند، اما سؤال موردنظر تنها بر ویژگی‌های زبانی تأکید دارد. بنابراین، در مصراع «الف، دو حرف اضافه برای یک متمم در عبارت به رنج اندر، در مصراع «ب، را در معنای حرف اضافه و در مصراع «د، هم وجود کلمات مهجور (فتراک) ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی هستند.

۱۲۰. گزینه ۳. در بیت صورت سؤال به این مفهوم اشاره شده است که «مقام‌ها و مناصب ظاهری، نشانه شایستگی حقیقی افراد نیست و همین مفهوم با بیانی مشابه، به وجه تمثیل در عبارت گزینه ۳، نیز مطرح شده است.

۱۲۱. گزینه ۲. به ترتیب گازران در گزینه ۱، نیارم زدن در گزینه ۳، روبه و حیل‌ساز در گزینه ۴ یادآور واژگان گازر، نمی‌بارست، روباه و حیل‌سازی هستند.

۱۲۲. گزینه ۴. صادق هدایت، صادق چوبک و بزرگ علوی که در سایر گزینه‌ها به نام ایشان اشاره شده، افرادی بودند که داستان‌نویسی نوین با آثار آن‌ها گسترش یافت و پس از آنان نویسندگانی با سبک تلفیقی روی کار آمدند.

۱۲۳. گزینه ۴. کوتاهی جملات از ویژگی‌های سبک عراقی نیست.

۱۲۴. گزینه ۱. موارد «الف و ب، از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی هستند. روح حماسه موضوع مهمی در ادب خراسانی به حساب می‌آید و واقع‌گرا بودن و عینی و محسوس بودن شعر مشخصه بارزی است که سبک خراسانی را از سبک عراقی متمایز می‌کند. مورد ج، هم ویژگی ادبی سبک خراسانی و «د، هم از مختصات ادبی سبک عراقی به حساب می‌آیند. بنابراین، گزینه اول پاسخ درست است.

۱۲۵. گزینه ۳. توجه داشته باشید در صورت سؤال به سطح ادبی اشاره شده و این در حالی است که سادگی زبان شعر و جمله‌بندی‌ها مرتبط با سطح زبانی می‌شوند و در همان قلمرو مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۱۲۶. گزینه ۱

۱۲۷. گزینه ۲. در این دوره، لغات مربوط به مذهب و فرهنگ هندوان در شعر رواج یافت.

۱۲۸. گزینه ۱. مضمون بیت گزینه ۱، «الف سلب اختیار از شاعر و واگذار کردن تمام نیک و بد هستی به خدا (یا قضا و قدر خداوند) است؛ بنابراین، این بیت بیشتر مرتبط با سبک عراقی است. بیت سروده سلمان ساوجی، از شاعران سبک عراقی است.

البته دقت کنید که بایک ویژگی نمی‌توان سبک بیت را به‌طور قطعی تعیین کرد، اما با تشریح سایر گزینه‌ها می‌توانیم از انتخاب این گزینه مطمئن شویم.

ضمن این‌که سه بیت دیگر، همگی از سروده‌های صائب تبریزی هستند که ویژگی‌های سبک هندی در آنها بارزتر است.

ویژگی‌های سبک هندی در سایر ابیات:

گزینه ۲: استفاده از اسلوب معادله که از آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی است و نیز ردیف طولانی و خوش‌آهنگ «زردرویی می‌کشد، که از ویژگی‌های اشعار سبک هندی است.

گزینه ۳: استفاده از تشبیه و اسلوب معادله (آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی)

گزینه ۴: مضمون‌سازی و بیان مضامین گذشته به شیوه جدید: صائب در این بیت مفهوم آزادی‌گی سرو را به شیوه‌ای بدیع، با سرافکنندگی نخل میوه‌دار (نماد وابستگی) مقابل سرو (نماد آزادی‌گی) بیان می‌کند. ضمن اینکه برای پایین بودن شاخه‌های نخل هم دلیل ادبی آورده است که حسن تعلیل دارد.

۱۲۹. گزینه ۳. معنای صحیح واژگان نادرست: معمور: آباد - لف: پیچیدن - چارق: نوعی کفش با بندهای بلند - ارغنون: نوعی ساز

۱۳۰. گزینه ۳. روح حماسه و عرفان در شعر این دوره (دوره انقلاب اسلامی) آشکار است. در حماسه بُعد زمینی و در عرفان بُعد آسمانی غلبه دارد.

۱۳۱. گزینه ۴. معنی‌گریزی و ابهام در شعر، مدح و هجو از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری نیست.

۱۳۲. گزینه ۲. دوره بیداری برخی شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند و یکی از ویژگی‌های زبانی این سبک کم‌توجهی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر است.

۱۳۳. گزینه ۱

بیت گزینه ۱، از «حملة حیدری، انتخاب شده است که حماسه‌ای است مذهبی و ابیات گزینه‌های ۲ تا ۴، از شاهنامه فردوسی انتخاب شده‌اند.

احتمالاً طراح محترم کنکور، استفاده از لغات عربی (ضرب و حرب) را در بیت گزینه ۱، دلیل بر این دانسته که این بیت فاقد ویژگی زبانی سبک خراسانی است، اما نکته اینجاست که زبان ساده این بیت هم از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است. در واقع، سه بیت گزینه‌های ۲ تا ۴، که مشخصاً مربوط به سبک خراسانی‌اند (تفاوت تلفظ «هزار، در بیت گزینه ۲، استفاده از واژه «فتراک، در بیت گزینه ۳ و استفاده از دو حرف اضافه برای متمم در عبارت «به بند کمر بر، در بیت گزینه ۴). بیت گزینه ۱، هم از اثری انتخاب‌شده که قصدش، تقلید از این سبک بوده است و نمی‌توان با دیدن دو کلمه عربی گفت که ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی را ندارد.

۱۳۴. گزینه ۳. تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی از ویژگی‌های نثر سامانی و غالب بودن روح شادی و خوش‌باشی از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است.

- توجه به صفا و پالایش درون ویژگی فکری سبک عراقی است (رد گزینه ۱).

- استفاده از قافیه و ردیف ساده ویژگی ادبی (و نه فکری) سبک خراسانی است (رد گزینه ۲).

- آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان ویژگی نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم یعنی نثر دوره سلجوقی است (رد گزینه ۴).

۱۳۵. گزینه ۱. این گزینه مربوط به قلمرو فکری شعر سبک خراسانی است.

۱۳۶. گزینه ۳. متن صورت سؤال از تاریخ بلعمی ذکر شده است که از نمونه‌های نثر دوره سامانی است. در عبارات صورت سؤال، تعداد لغات عربی کم است و به‌جز کلمات پرکاربردی چون «ملک، عقل و ...، اکثر کلمات فارسی هستند. سه گزینه دیگر ویژگی‌های نثر دوره سامانی است که همگی در متن یافت می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نشانه کوتاهی جملات، وجود فعل‌های فراوان در متن است.

گزینه ۲: بلعمی برای توضیح منظور خود در متن، خیلی حاشیه نمی‌رود و اتفاقات پنج سال اول زندگی شاپور را، مختصر و مفید در دو خط بیان می‌کند.

گزینه ۴: «کلمه «عقل، در دو جمله پشت سرهم تکرار شده است و فعل «بدید، هم (با اندکی تغییر) در انتهای همین دو جمله تکرار شده است.

۱۳۷. گزینه ۳. تشریح موارد نادرست:

الف) ویژگی‌های مذکور در این عبارت مربوط به نثر دوره سامانی هستند.

د) در نثر دوره سامانی، هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال رایج نشده بود.

۱۳۸. گزینه ۴ متن مذکور در صورت سؤال، از داستان «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» نوشته سیدمهدی شجاعی انتخاب شده است.
۱۳۹. گزینه ۳ شکل موزون متن و محتوای آن که نشان از ترجمه و تفسیر آیتی از قرآن است، گویای کتاب کشف‌الاسرار است.
۱۴۰. گزینه ۱ ساده بودن و روانی نثر گزینه ۱ آن را از نثر کتاب «کلیله و دمنه» جدا می‌سازد.
- ویژگی‌های زبانی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲) وجود واژه عربی «رؤیت» و جمع بستن واژه با «ان» (گروهان)
- گزینه ۳) کاربرد فعل «بگسست» برای نهاد «خواب»
- گزینه ۴) وجود واژگان عربی «تدارک»، «وکیل» و «جرأت»، جدا بودن نشانه منفی ساز فعل از آن (نه ایستید)
۱۴۱. گزینه ۴ بررسی ویژگی‌های زبانی گزینه‌ها با توجه به سبک نثر کلیله و دمنه:
- گزینه ۱) جمع بستن واژه «خرگوش» با نشانه «ان» جمع به جای «ها»
- گزینه ۲) به کارگیری کلمه «شاخ» در معنی «شاخه»
- گزینه ۳) کاربرد «را» به معنی «برای» در جمله: «خرگوش را ...»
۱۴۲. گزینه ۱ «ابهام و معنی‌گریزی» از ویژگی‌های ادبی شعر معاصر قبل از انقلاب هستند.
- تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: «صور خیال در شعر معاصر جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره قبل نیستند.
- گزینه ۳: «تنوع موضوعی و محتوایی شعر مربوط به ویژگی‌های فکری شعر معاصر است.
- گزینه ۴: «سادگی و روانی زبان هم از ویژگی‌های زبانی شعر معاصر است.
۱۴۳. گزینه ۳ از ویژگی‌های سبک عراقی غم‌گرایی: گزینه ۱، اعتقاد به قضا و قدر: گزینه ۲، و بیان حالات عاشقانه: گزینه ۴ است. اما در گزینه ۳، موضوع محوری بیت مرتبط با مدح و متعلق به سبک خراسانی است.
۱۴۴. گزینه ۲ تشریح ابیات:
- الف) شاعر خود را به گیاهی تشبیه می‌کند و خار یا گل بودن این گیاه را به چمن‌آرا و باغبان نسبت می‌دهد که نشان‌دهنده باور به قضا و قدر (از ویژگی‌های فکری سبک عراقی) است.
- ب) مضمون‌سازی و استفاده از مثال گل و گلاب در قالب اسلوب معادله برای توضیح مضمون مورد نظر شاعر، این بیت را بیشتر به سبک هندی نزدیک می‌کند؛ هر چند غم‌گرایی در محتوای بیت وجود دارد.
- ج) توصیف طبیعت که بیشتر منطبق با سبک خراسانی است.
- د) ستایش عشق که از ویژگی‌های سبک عراقی است.
۱۴۵. گزینه ۲ تشریح گزینه‌ها:
- گزینه ۱: ویژگی زبانی شعر سبک عراقی / گزینه ۲: ویژگی فکری شعر سبک عراقی / گزینه ۳: ویژگی فکری نثر (و نه شعر) سبک عراقی / گزینه ۴: ویژگی فکری شعر سبک هندی
۱۴۶. گزینه ۴ جمله «الف» مربوط به ویژگی فکری شعر خراسانی است و جمله «ب» نیز مربوط به ویژگی ادبی نثر قرون ۹ - ۷ است.
۱۴۷. گزینه ۳ نثر دیباچه بعضی از کتاب‌ها و منشآت دوره صفوی مصنوع است.
۱۴۸. گزینه ۱ در بیت گزینه «ا» هیچ‌کدام از ویژگی‌های ادبی سبک هندی مشاهده نمی‌شود، اما در گزینه‌های دیگر اسلوب معادله در ابیات مشهود است.
۱۴۹. گزینه ۲ در میان آرایه‌های ادبی، در سبک هندی تشبیه، تلمیحات رایج، حسن تعلیل، اسلوب معادله، حس آمیزی و تمثیل کاربرد بیشتری دارند
- در بیت «ب» فقط تشبیه وجود دارد (لباس مرگ) و از بین آرایه‌های رایج دیگر در سبک هندی هیچ‌کدام در این بیت وجود ندارند. تشبیه هم علاوه بر سبک هندی، در سبک‌های دیگر ادبیات فارسی هم پرکاربرد است و نمی‌شود تنها با اتکا به این آرایه، سبک بیت را هندی دانست. این بیت از عارف قزوینی است که از شاعران دوره مشروطه است. در بیت «ه» نیز، هیچ‌کدام از آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی مشاهده نمی‌شود. بیت از مولاناست و در سبک عراقی جای می‌گیرد.
- سه بیت دیگر همگی از صائب تبریزی هستند و ویژگی‌های ادبی سبک هندی را دارند.
- تشریح ابیات دیگر:
- بیت الف) کاربرد اسلوب معادله؛ شاعر در مصراع دوم با مثالی، مفهوم موردنظر خود در مصراع اول را به شکل دیگری بیان می‌کند.
- بیت ج) شاعر از آرایه حسن تعلیل استفاده کرده است؛ آدم به این دلیل از بهشت بیرون آمد که در بهشت غم وجود نداشت!
- بیت د) عبارت «معنی رنگین» در مصراع اول حس آمیزی دارد و در هر مصراع یک تشبیه به کار رفته است.
۱۵۰. گزینه ۳ ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی شامل آرایه‌های اسلوب معادله، حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل، اغراق، تلمیح و ... است.
- گزینه ۱: دارای اسلوب معادله، مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است. (عناصر همسان: عشق و آتش، انکار نکردن و پنهان نتوان کردن)
- گزینه ۲: دارای حسن تعلیل است؛ شاعر از آنجایی که مشغول به خوردن خون خود (دل) است، نمی‌تواند انگشت ندامت بگذرد.
- گزینه ۳: از نگاه برخی این بیت نیز دارای اسلوب معادله است و برخی اساتید گزینه ۲ و یا حتی گزینه ۴ را به‌عنوان پاسخ صحیح این سوال ذکر کرده‌اند، اما اسلوب معادله این بیت به وضوح درک نمی‌شود و نمی‌توان عناصر همسانی در دو گزینه یافت که معادل هم باشند.
- گزینه ۴: استفاده از حس آمیزی (جان‌های روشن) و همچنین استفاده از ردیف طولانی و خوش‌آهنگ از ویژگی‌های ادبی این بیت است.
۱۵۱. گزینه ۳ دلیل نادرست بودن سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱) نثر این دوره به علت مدح و چاپلوسی از رونق افتاد: از ویژگی‌های ادبی نثر سبک هندی است.
- گزینه ۲) صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت: از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است.
- گزینه ۴) نگارش فرهنگ لغت از ویژگی‌های ادبی نثر هندی است، در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند: از ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است.

پاسخنامه کلیدی

۱ . ۲	۲۳ . ۲	۴۵ . ۲	۶۷ . ۳	۸۹ . ۲	۱۱۱ . ۴	۱۳۳ . ۱
۲ . ۲	۲۴ . ۱	۴۶ . ۱	۶۸ . ۳	۹۰ . ۳	۱۱۲ . ۴	۱۳۴ . ۳
۳ . ۱	۲۵ . ۲	۴۷ . ۲	۶۹ . ۳	۹۱ . ۴	۱۱۳ . ۴	۱۳۵ . ۱
۴ . ۴	۲۶ . ۱	۴۸ . ۲	۷۰ . ۲	۹۲ . ۱	۱۱۴ . ۲	۱۳۶ . ۳
۵ . ۱	۲۷ . ۴	۴۹ . ۳	۷۱ . ۴	۹۳ . ۳	۱۱۵ . ۲	۱۳۷ . ۳
۶ . ۴	۲۸ . ۳	۵۰ . ۳	۷۲ . ۴	۹۴ . ۲	۱۱۶ . ۴	۱۳۸ . ۴
۷ . ۴	۲۹ . ۱	۵۱ . ۳	۷۳ . ۲	۹۵ . ۳	۱۱۷ . ۱	۱۳۹ . ۳
۸ . ۳	۳۰ . ۱	۵۲ . ۲	۷۴ . ۱	۹۶ . ۲	۱۱۸ . ۲	۱۴۰ . ۱
۹ . ۲	۳۱ . ۲	۵۳ . ۴	۷۵ . ۲	۹۷ . ۲	۱۱۹ . ۱	۱۴۱ . ۴
۱۰ . ۳	۳۲ . ۴	۵۴ . ۳	۷۶ . ۱	۹۸ . ۲	۱۲۰ . ۳	۱۴۲ . ۱
۱۱ . ۱	۳۳ . ۳	۵۵ . ۱	۷۷ . ۳	۹۹ . ۴	۱۲۱ . ۲	۱۴۳ . ۳
۱۲ . ۳	۳۴ . ۱	۵۶ . ۳	۷۸ . ۴	۱۰۰ . ۳	۱۲۲ . ۴	۱۴۴ . ۲
۱۳ . ۲	۳۵ . ۴	۵۷ . ۱	۷۹ . ۴	۱۰۱ . ۱	۱۲۳ . ۴	۱۴۵ . ۲
۱۴ . ۱	۳۶ . ۴	۵۸ . ۳	۸۰ . ۱	۱۰۲ . ۱	۱۲۴ . ۱	۱۴۶ . ۴
۱۵ . ۲	۳۷ . ۲	۵۹ . ۱	۸۱ . ۲	۱۰۳ . ۴	۱۲۵ . ۳	۱۴۷ . ۳
۱۶ . ۲	۳۸ . ۱	۶۰ . ۲	۸۲ . ۴	۱۰۴ . ۲	۱۲۶ . ۱	۱۴۸ . ۱
۱۷ . ۲	۳۹ . ۴	۶۱ . ۳	۸۳ . ۲	۱۰۵ . ۱	۱۲۷ . ۲	۱۴۹ . ۲
۱۸ . ۱	۴۰ . ۱	۶۲ . ۳	۸۴ . ۴	۱۰۶ . ۴	۱۲۸ . ۱	۱۵۰ . ۳
۱۹ . ۴	۴۱ . ۲	۶۳ . ۴	۸۵ . ۳	۱۰۷ . ۳	۱۲۹ . ۳	۱۵۱ . ۳
۲۰ . ۴	۴۲ . ۴	۶۴ . ۲	۸۶ . ۱	۱۰۸ . ۱	۱۳۰ . ۳	
۲۱ . ۱	۴۳ . ۳	۶۵ . ۲	۸۷ . ۴	۱۰۹ . ۲	۱۳۱ . ۴	
۲۲ . ۴	۴۴ . ۴	۶۶ . ۱	۸۸ . ۱	۱۱۰ . ۲	۱۳۲ . ۲	

ایران تونته
توشه ای برای موفقیت